

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hátra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hátra ..... 2 k. 40 f.

MIRDETÉSEK:
6-hatosos postit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, december 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérozikk: A tisztviselők tekintélye.**
- A gazdasági válság.**
- Szocialisták a hadseregben.**
- A megújult háború.**
- Magyar leány, horvát trikolór.**
- A közönséghez.**
- Gyilkosság az akasztófa alatt.**
- Letartóztatás a kávéházban.**
- Minden poklokon keresztül.**
- Tárcza: Így születik a nép.** Irta: Kozma A.
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

A tisztviselők tekintélye.

Arad, december 27.

Nagyon sokat foglalkoznak ujabb irányadó körökben a magyar közigazgatás reformálása közben a köztisztviselők jogaival és kötelességeivel, de annál kevesebbet azzal, miképen szerezhető meg a köztisztviselőknek azon tekintélye, mely nélkül az egész intézmény czéltalan. *Egyedüli* Lankács, volt miniszteri osztálytanácsos, országgyűlési képviselő, érdekes cikkben foglalkozott a fentebb kérdésről, melyben egyebek között a következőkép elmélkedik:

Tekintélyt senkinek sem lehet adni, azt szerezni kell. Láttunk már minisztereket, sőt fejedelmeket, akiknek nem volt tekintélyük és községi jegyzőket, akiknek volt. Akinek hatalom van a kezében, az gerjeszthet félelmet, tekintélye azonban még sem lesz, ha nem bir képességgel, tudás-

sal és jellemmel. Tekintélye csak annak lesz, aki a hatáskörét be is tudja, be is akarja valósággal tölteni. Ez nagy garanciája egyfelől az országnak, másfelől a tisztviselői karnak.

Gyakori panaszt hallunk felhangzani hazánkban, hogy nincs nálunk elegendő tekintélye a tisztviselői karnak. A panasz nem mondható alaptalannak. A köztisztviselői tekintélynek Magyarországon kezdettől fogva — az 1867-iki kiegyezésből indulok ki — súlyos előítéletek ellen kellett küzdenie. A sötét Bach-korszak gyűlöletessé tette országszerte a hivatalnokot. A bevándorolt idegen elem idegen hatalmat, idegen nyelvet, idegen törvényeket erőszakolt a lesújtott nemzetre. A köztisztviselői minőséghez hozzátapadt a nemzeti gyűlölet és ami még keserűbb, a nemzeti megvetés sara. A nép szívében gyökerező érzések nem irthatók ki sem könnyen, sem gyorsan. A lassu gondolkozású tömegek nem érthették fel mindjárt észszel, hogy amily ellenszenves volt és kellett hogy legyen a bach-korszakbeli hazátlan hivatalnok, viszont oly rokonszenvesnek és kedvesnek kellene előtte lennie annak a hivatalnoknak, aki a hazai törvényeket a magyar állam és a magyar nép javára, ezeknek nevében hajtja végre.

A felfogás aránylag elég gyorsan tisztult a helyi hatóságok körében. Mig az abszolútizmus kinevezett hivatalnokai kénytelenek voltak elhagyni a helyüket, addig az őket felváltó új alkotmányos hivatal-

nokok állásukkal járó tekintélyükön kívül még az alkotmány helyreállításának fényétől is megsugarazva kezdhették meg működésüket. Ezeknek nem kellett előítéletet szétoszlatni, gyűlöletet kiengesztelni, elég volt a tekintélyt, a bizalmat megőrizni.

Más az állami köztisztviselő helyzete. A széles megyei és helyhatósági önkormányzati jogok élvezetéhez és gyakorlásához szokott nemzet az állam fogalmától, az annak nevében fellépő központi kormányzati hivatalnoktól mindig idegenkedett; ez nem a Bach-korszakra vezetendő vissza, hanem ez történelmünkben sok századdal viszonyul. Az „állam“ volt az, aki korlátozta, gyakran konfiskálta a közszabadságot.

Amikor az erőszakos, gyakran ellenséges „államot“ hirtelen felváltotta az új, az alkotmányos állam, szóval a magyar nemzeti jogállam, akkor persze más szemmel kellett volna a népnek az új állam közhivatalnokát tekinteni. A közhivatalnok ily gyors átalakulása nem állt be.

Hanem azért messze áll még ma is a nyugati államok és főkép az osztrák és német államhivatalnok tekintélyétől. De e két utóbbi államban a közhivatalnok tekintélye a közszabadság rovására tulteng. Az osztrák és a német bürokrácia híres számos jeles tulajdonságairól, de annak a közjogi állása és befolyása sem volt alkalmas arra, hogy a magyar nemzeti felfogásban a központi állami köztisztviselőt népszerűsítse és tekintélyét növelje. A

TÁRCZA.

Így születik a nép.

Irta: Kozma Andor.

Mari szerény lelkében tompa nyugalom honolt. Már el is feledte, hogy öt-hat évvel ezelőtt otthon, a falujában, valami parasztleánygyermekkel keserves szerelmi története volt. Akkor éppen e miatt jött fel szolgálni a fővárosba: de most már úgy rémlik előtte, hogy ő csak azért szolgált, mert abból él, s hogy ő mindig szolgált, amióta tökéletes esztét tudja.

A cselédkönyvben alig egy-két uraság neve van. De bizony, betéve ő már azokra a nevekre nem igen emlékszik. Hiszen igaz, kezdetben próbált néhány helyet; hanem aztán ide került, ahol most van s azóta itt szolgál, egy végben legalább négy esztendeje.

Jó hely ez. Az asszony türelmes, barátságos. Az ur komoly, emberséges. Bére s egyéb járandósága ellen nem lehet panasz. Dolog van mindig s bár magános a cseléd, nem unja el magát soha. Vasárnap délután mély csönd ül a tiszta, rézedényekkel diszes konyhán. Ilyenkor Mari ellapozgat kapcsos imakönyvében. Nem olvas, csak a rég ismert szent képeket nézegeti át újra meg újra. Minden hó elsejét követő első vasárnapon pedig, kezdetleges írószerszámmal egy bizonyos levelet ír haza a falujába, valami ányjának. A levél mindig egy szöveg ugyanaz. Így kezdődik: „Kívánom az Is-

tentől, hogy e pár soraim friss jó egészségben találják.“ és mindig így végződik: „az öt forintot itt küldöm.

Szóval Marinak semmi baja sem volt; sem lelki, sem testi. Teljesen belenyugodott, hogy ez az élet s hogy ennél jobb nincs, rosszabb pedig ne legyen.

Egyszer azonban megérkezett látogatására az ánygomasszony a falujából. Ez mindenféle beszédekkel nagyon összehaborgatta a Marit.

Mari fiam, gondold meg, huszonöt éves vagy már, itt az ideje, hogy férjhez menj. Ha most kimaradsz, kimaradsz örökre. Mi lesz belőled öregségedre? Keserves ám az a magánosság. A falunkban, ha tudnék is valakit a számodra, hiába tudnék. Hanem itt, ebben a nagy városban, sok ember közt, csak akad minden zsáknak foltja.

Az ánygomasszony, mielőtt visszautazott, a házhoz járó és Marit lelkesen pártfogoló mosónénak is lelkére kötötte:

— Edes asszonyság, ha Istent ismer, kommandáljon valakit ennek a szegény Marinak.

Most már Mari nyugalma meg volt zavarva. Mariba gyökeret vert kiirthatatlanul a gondolat, hogy neki okvetlenül férjhez kell mennie.

A mosóné szét is nézett mindenfelé, hogy kommandálhasson neki valakit. Mihamar kommandált is egy bolti szolgát. Ez mindenekelőtt az kérdezte Maritól: van-e valamelyes pénze a takaréokban? Mikor megtudta, hogy van

125 forintja, azt üzente: jövő vasárnap délután a kapu alatt várja Marit egy kis ismerkedésre.

Mari egészen oda volt az izgatottságtól. Számba vette fehérműjét s minden este késő éjjelig vart, hogy staférngja ne legyen a legalább való.

Vasárnap délután lihegve jött fel a mosóné, hogy siessen le Mari a kapu alá, mert „ő“ itt van.

Mari szivdobogva sietett le s öt perc múlva már teljesen ismerős volt vőlegényével. Ignáczal, a bolti szolgával, aki csinos, erős ember volt s minden teketória nélkül, mint bevezetett tényről beszélt házasságukról.

Szerelemről persze egyetlen szó sem esett, nagy könnyebbségére Marinak, aki szégyelte volna az efélet. Ellenben kiderült hogy Ignácnak harmincz forint havi jövedelme van, s hogy még a novemberi évnegyed elején össze kell kelniök a lakás miatt. Ignác első dolga az is lesz, hogy lakás után néz. Ha ez megvan, a többi magától jön.

Nemsokára volt lakás. Ignác eljött a kapu alá s felizent Mariért, igazabban 15 forintért, melyet lakbérüléggül kellett lefizetnie. Együttal tájékoztatta Marit, hogy mielőbb a butorokról is gondoskodjék.

Mari gondoskodott a butorokról is. Októberben, számot vetvén, úgy látta, hogy már száz forintját fektette be a házassági vállalatba.

Mari igen járatlan volt a világ dolgaiban, de mégis tudta, hogy a házassághoz előzetesen

kiváló ismeretek és tapasztalok, a tudás és pontosság, a lelkiismeretesség, hozzáférhetetlenség és szigorú kötelességérzet itt nem volt teljes értéke szerint megbecsülhető, mert az a kormányzat rendszeres működésében csak a közvetlen hatása alatt élők tapasztalhatták. Ellenben nagyon is megláttuk azt, hogy a hatalmas bürokrácia egyfelől féken tartja a közszabadsági törekvéseket, de féken tart még valamit, amire nagy súlyt helyezünk bármennyire is szeretjük tagadni, leleplezni és hangzatos szólások alá bujtatni — a felsőbb osztályoknak és az arisztokráciának tulkapásait, annak lehetőségét, hogy a nagy ur magára nézve hatálytalaná tegye a törvényt, amibe neki nem kedvez, szóval, hogy a jogállam egyenlőségét biztosító intézményeinek daczára élvezhessen kiváltságokat, előnyöket, amik már a kor szellemével és a jogegyenlőség elvével össze nem férnek.

Magyarországnak nem kell német bürokrácia, de kell pontos, szorgalmas, képes, tanult, jellemes, lelkiismeretes és főképp hazafias köztisztviselő. Ha ilyen lesz a köztisztviselői karnak többsége, amint most sajnos csupán a kisebbsége mondható egészen olyannak, akkor meglesz a közszabadság minden csorbitása nélkül a köztisztviselői kar tekintélye. Ezen tulajdonságok nélkül nincs hatalom, mely tekintélyessé tehetné, de még azon tulajdonságok mellett is van szüksége még valamire s ez a valami: a karszellem.

A magyar köztisztviselői karban hiányzik az összetartózkodás és az érdeklőzőség érzete. Az egyiknek sérelme, a helyett hogy felhívna az egész karnak védő oltalmát, többnyire csak kárörömöt kelt. Legyen a köztisztviselői kar összetartó, kölcsönös bizalommal és jóakarattal; érezze át, hogy az egyesnek jogosulatlan sérelme az egész kart érinti — s azt hisszük, hogy a köztisztviselői tekintély gyorsan és jelentékenyen emelkedni fog.

A köztisztviselői kar védje meg jogait minden tagjában, amennyiben sérelem esett rajta. De egyuttal gyakoroljon figyelmet és szigort saját körében is azon elemek ellen, akik hanyagságuk, tudatlanságuk,

vagy éppen jellembeli fogyatkozásaik által kompromittálják a köztisztviselői kart s így a köztisztviselői tekintélyt. Nem kívánok én külön köztisztviselői becsületkódexet, amilyent a katonai tisztikar kasztszerűen alkotott magának. De azt hiszem, azzal tartozik a polgári tisztviselői kar önmagának, a hazának, sőt az ország kormányzati erejének, folytonosságának, hogy ne tőrjön magán jogtalan sérelmet, sem ne tőrjön kinövés a köztisztviselői kar belső szervezetében. Talán ezekben rejlik a titka a nagyobb köztisztviselői tekintélynek.

A gazdasági válság.

Arad, deczember 27.

Egész Európa nehéz gazdasági válsággal küzd, ez a világrész mely évszázadok óta műveltségben, tudományban, ipari tevékenységben távoli világrészek előtt járva, ebből származó fölényt arra használta fel, hogy a többi világrészeket kizsákmányolja. És ma, daczára, vagy éppen óriási fejletésénél fogva, minden téren tultermelés előtt áll, s az évszázadok óta fölhalmozott vagyon nem elég arra, hogy az ez által előállott válságos helyzetet segítsen.

Milyen hazánk képe e viszonyok közepette?

Az ország politikai helyzete Mátyás király óta a küzdelem és belviszály képe, midőn más nemzetek ereje a tudomány, ipar és kereskedelem fejlesztésére irányul, Magyarország a létért küzd, úgy a csataterén mint a tanácskozó teremben. Természetesen fiainak képességei is ily irányban fejlődnek. A magyar tud jó katona lenni, jó közjogász, de nem tud az iparhoz és kereskedelemhez; még szerencse, hogy ősi hajlamainál fogva jó gazda.

Igy tehát nem vett ugyan részt a távoli világrészek meghódítása és kizsákmányolásában, de ipari tultermelést nem is ismer, ennek bajaival nem is küzd, ellenben jó gazda lévén, nyerstermelése emelkedik, s ezen a téren kétszeresen érzi a világtermelés fokozódása szülte versenyt. Ha iparunk csak annyira is fejlődött volna, hogy saját szükségletünket kielégítse, ez által szaporítva a munkás konzument és megemészte és feldolgozva a mutatkozó nyerstermény felesleget, ma országunk ideális állapotban lenne, nem szorulna senkire, megélné

a maga zsirján. De az ideális állapot megteremtését elmulasztották. Hibás ebben egyrészt a törvényhozás és a kormányzat, de menti azon körülmény, hogy a közjogi harcok nagyon elfoglalták, de hibás benne a lakosság is, mert a tőkegyűjtés és tanulás korszakát elmulasztotta és ez kevésbé menthető.

Ma, legalább addig, míg a kiegyezés lehetősége valamely formában fennforog, felállítani a vámsorompókat és csak azután szerezni meg a szakértelmet és gyűjteni a tőkét s ezzel megteremteni a hiányzó ipart, de rögtön, mert a mezőgazdaság az elvesztett helyett új konzument követel és nem várhat, nagyon megfontolandó dolog. Azt mondják a könnyen hívők, hogy majd jön a külföldi tőke, és megteremti nálunk az ipart; de nem jön ám, más baja van most annak, hisz még az eddig nyújtott hitelt is megvonja, s csak ott jut az iparra külföldi pénz, a hol rendkívüli kedvező körülmények és kedvezmények folytán úszora kamatra számíthat. Ez pedig magánosnak, országnak is, eddig még csak romlásra vezetett. Az előadottakból kifolyólag én egyelőre még a vámközösségnek vagyok híve, nem feledkezve meg annak politikai jelentőségéről sem.

Tagadhatatlan, hogy úgy nálunk, mint a Lajtán túl az utóbbi időben szaporodott a különválás híveinek száma. Ez különösen nálunk érhető, mert eitekintve azon méltatlan bánásmódtól, melylyel a Lajtántuliak minden iránt viseltetnek, a mi magyar, bizony nem kellemes egy bomlodozó államhoz nagyon is szoros kötelekkel hozzá fűzve lenni. De hát kérem nem mindig Lueger fog Ausztriában kormányozni és még jöhet olyan korszak is, a mikor a német sógornak is megjön az esze, most pedig, a meddig kár nélkül lehet, őrizzük meg higgadt gondolkozásunkat.

Ma még így gondolkoznak az ~~az~~ terület hívei: fel lehet állítani baurat a vámsorompót, mert az osztrák iparnak ugyancsak nagy szüksége van piacunkra, viszont Ausztria sem halhat meg éhen és továbbra is megvesz gazdasági nyersterményeinket. Igen, de én én attól tartok, hogy a helyzet olyan is lehet, hogy Ausztria ipari termékeit mi azután is megvesszük, mert nekünk nincs, ámde sokkal olcsóbban, mert meglesz a külföldi konkurrenzia s így az osztrák iparos veszít. Viszont a magyar nyersterményeket is megveszi az

kihirdetés, meg némely irás is szükséges. Szólt efelől Ignácznak. Az azt mondta: mindez az ő dolga. Marinak csak a stemplire, meg egyéb költségekre kell még néhány forintot előlegezni. Hát Mari úgy gondolván, hogy ennek így kell lenni, novemberig kielőlegette Ignácznak az utolsó krajcárját is.

November elsejére kiállt helyéből s a mosónéhoz vonult, mert onnan lesz az indulás az esküvőre. Ignác oda is jött, sőt egy kis vidám lakomát is készítettek. Hanem Ignác határozottan tudatta vele, hogy az esküvőt házasságuk későbbi idejére kell elhalasztani, mert ő voltaképp özvegy ember s ezért nem tudott mára mindent elrendezni. Elég jó, hogy a lakással rendben vannak s így semmi komoly akadály nincs házasságuknak.

Mari kétségbe volt esve s keservesen sirt volna, ha nem fél vala, hogy Ignác, a mosóné és a lakodalmas nép kineveti és megharagszik rá. De mert nagyon félt ettől, s mert mindenki beszélt el neki sok hasonló esetet, utóbb bele-törődött hogy az esküvő elmaradása nem is olyan igen nagy baj.

— A fő, Mari szívem, hogy boldogok legyetek s egymást híven szererezzétek, mondá neki a lelkes mosóné. Meg aztán — sugta fontoskodva — csak el nem eresztethed most már ezt az embert, mi'or 125 forintodban van.

A lakodalom és Mari házassága tehát megtörtént esküvő nélkül.

Aztán az élet nehéz küzdelmei, gondjai következtek. Istenem, jut is ilyen nyomoruság-

ban idő arra, hogy az ember a hátralékos esküvőjével törődjek!

Ignác igen erős volt és igen szigorú. Marit sokszor megverte. Különösen nagyon keményen bánt el vele olyankor, ha kiszimatolta, hogy a havi öt frtot még mindig küldözgeti a falujabeli ányának. Pedig Mari sohasem kért kért tőle pénzt, hanem dolgozott, mint a szegény ember igás tehene s maga kereste meg, ami a háztartáshoz kellett.

Emellett mégsem lázongott a sorsa ellen. Megszokta ezt is, mert mindig egyforma volt s úgy vélte, sőt úgy is látta, hogy körülbelül szegény asszony sorsa csak ez.

Hanem, mikor Mari lebetegedett, Ignác eladta minden ingóságukat s azt sem mondva, hogy befellegzett, egyszersmindenkorra elhagyta őt. A jó mosóné járt el hozzá és segített rajta, átkozván azt a gazembert, aki így megcsalta mind a kettőjüket.

No, de ez már mindegy volt. Mari hamar talpra állt, s mint a házon kívüli megbizásokkal is elhalmazott jó mosóné segédje neki feküdt a teknőnek. Keresett, megélt s többé a havi öt forintot sem kellett az ányomaszónak küldözgetni, mert elhozattatta magához a héteszentendős Jancsi gyereket is.

Megint olyan nyugodt, szerény összhang állott be az életében, mint amikor szolgált.

De akkor meg egy szomszéd házmester vetett rá szemet, akitől a felesége megszökött s akinek igen sürgősen volt szüksége valami dolgos, derék asszonyra, hogy ki ne csapják a

házmesterségből. Két álló napig ellentállt Mari a csábnak. Harmadnapon megtört az energiája. Mert végre is, házmesternének lenni igen szép állapot.

A házmester néha ugyan agyon akarta verni a kis Jancsit, meg a kis Nácit, de valóságoslag még sem verte agyon. Így hát elég jól éltek, különösen miután egy kis leányuk született. Hanem, Mari szerencsétlenségére, a házmester csinos feleségének az az embere, akivel elszökött volt, meghalt s kétez-r forintot testált a kaczkias menyecskére. Ennek folytán ettől a házmester bocsánatot kért, vissza installálta a feleségi jogokba és Marit pereputyos tól kidobta.

Mari ezután is mindig akkor élt jobban, a mikor éppen nem volt férjnél. Hanem azért mindig újból és újból férjhez ment, úgy lévén meggyőződve, hogy ilyen sok gyereku asszonynak sem nem illik, sem nem lehet férj nélkül élni. Társadalmi körének közvéleménye mindig mellette volt. Bizonyos magasztos hírneve támadt s szállt szájról-szájra, mint kitünő, hűséges, dolgos feleségnek és anyának. A mint egy férjtől elszabadult, mindjárt három-négy kérője is akadt. Csupa olyan ember, a kinek hirtelenben égető szüksége volt egy derék asszonyi állatra, a ki főzön, mosson és takarítson reá, meg a lendjére. Mari pedig ösztönszerűen isteni rendeltetésének érezvén, hogy az ilyen szegény emberek részére addig, a míg szükség van rá, pótolja a jóságos családanyát, a pályázók közül egyet-egyet mindig boldogított. A

osztrák, de ám szinte olcsóbban, mert itt is lesz konkurrenzia, tehát a magyar is veszít. De ez még nem volna végzetes baj, mert végre is ha mindkét fél veszít, később észre tér — és kiegyezik, még pedig méltányosan. Igen ám, de a háboru nagy áldozatokkal jár s ettől kell, ha csak lehet, mindkét fél érdekében, megóvni magunkat és már most kell tehát olyan kiegyezést létesíteni, vagy úgy kell be rendezkedni, hogy mindkét fél érdekei meg legyenek óva.

Midőn így elmentem mondani nézeteimet a kiegyezésről, ezzel bizonyítom, mily nagy bizalommal viseltetem kormányunk iránt, a mint hogy úgy is van, hogy az, dacára a helyzet nehézségének, az ország érdekeit minden körülmények között meg fogja tudni óvni és ha az osztrák oktalanság és szenvedély még is belekergeti az államot a különválás bizonytalan helyzetébe, meg fogja találni az eszközöket, melyek az átmenet nehézségeit enyhíteni fogják.

Miután pedig a helyzetet nálunk, szerintem, különösen az ipari szakértelem és a tőke hiánya teszi nehezzé, a felett gondolkozz jó magyaram, hogy kell azt még a mai nehéz viszonyok között is megszerezni magunknak. Mert ezt más helyettünk nem teszi.

Telegdi József,
orsz. képviselő.

Szocialisták a hadseregben.

(A hadügyminiszter rendelete.)

Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 27.

Nem új dolog, hogy a szocialista izgatók veszélyes tanaikat be tudják csempészni a kaszárnyák fala közé is, hol azokat a hadiak általában nem fogadják. A hadseregben a szocializmusnak tovább adják s a szolgálati idő leteltével aztán jó rész közülük mint kész szocialista kerül vissza a társadalomba, ha az előtt nem is volt az. Ily uton híveket toboroztak a katonaságban már az anarchiának is. A katonai hatóságok minden lehetőséget elkövettek, hogy a veszélyes nyomtatványok, iratok becsempészését megghiusítsák, de sikertelenül, a bakák ravaszágán nem bírtak kifogni.

A szocializmus — főleg a monarchia osztrák felében — annyira lábra kapott már a

többi kikoszorózott előjegyzésben maradt s nem tett le a reményről, hogy idővel még rá is kerülhet a sor. Ugy vártak Marira a pinczelakások s a külvárosi viskók asszonyhagyott s asszonyra szoruló szegény emberei, mint a bálkirálynéra a finom gavallérok, a kik lesik a második, a harmadik, a negyedik és a többi tourt. De utóvégre nagyon elszaporodtak a gyermekek a Mari szoknyája körül. Volt azok között szép, csunya, kicsiny, nagy szőke, barna, fekete, kék, zöld, szürke, sötét és világos szőke. És ez a sok gyerek utóbb is lenyomta Mari családnyai erényeinek serpenyőjét. Mindenütt magasztalták, mint ritka kitünőséget, mint olyan asszonyt, akinél példásabbat szegény ember soha sem kaphat, de többé nem vették el. Csak valamivel kevesebb gyermeke volna!

Negyven éves korában, éppen mikor legnagyobbik fiát, Jancsit elvitték huszárnak, visszapillantván élete öt évére, Mari néma mélabuval forgatta az eszében, hogy ime már annyi idő óta ő csak egy sereg eleven rossz férjnek elhagyott özvegye. Immár öt éve senkije sincs, akiért törje, föláladozza, elcsigázza magát, aki eligya az ő keresményét s aki időnkint végig páholja őt magát és az egész gyekeksereget! Vége is már az ő élete javának. Az ő élethivatását, hogy hü feleség legyen, többé nem igen töltheti be soha.

Ekkor lépett be hozzá régi jó barátja a mosoné, egy tagbaszakadt, pörge bajszú, igen bután vigyorgó legényt tasz gálva maga előtt

katonák közt, hogy *Krieghammer* közös hadügyminiszter szükségesnek látta erélyes rendeletet bocsátani ki a hadtestparancsnokságokhoz, hogy azok szigorúan utána nézzenek a terjedő bajnak s meggátlása iránt a kellő intézkedéseket megtegyék.

Feltűnést fog kelteni ebből kifolyólag az a rendelet, a melyet a bécsi hadtestparancsnok intézkedése nyomán *Uexküll* báró lovassági tábornok a napokban bocsátott ki a hadseregben folytatott szocialista és anarchista propaganda ellenében. A rendelet szó szerint így hangzik:

A birodalmi hadügyminiszterium (Reichskriegsminiszterium) 5611. elnöki szám alatt kibocsátott rendeletével a következőket rendelte el ama szocialista s anarchista propagandával szemben való hatékony fellépés céljából, amelyet irataiknak a kaszárnyákba való csempészése s ezeknek terjesztése által a katonai személyek fegyelmének s a hadsereg jó szellemének megrontására üznek:

Mindenekelőtt a legénységnek elméjébe vésendő a tényleges szolgálatra való bevonuláskor s minden más megfelelő alkalommal a szolgálati szabályzat első részének 43. és 44-ik pontjai.

Továbbá minden kinálkozó alkalommal a szocializmus s az anarkizmus lényegéről való fejtegetések mellőzésével a legénység kitanítandó arra, hogy minden katona, mihelyt harmadik személyektől aggodalmas körülmények között nyomtatványt, vagy más iratot kap, vagy azt tudta nélkül a holmija közé juttatják, vagy ha hasonló körülmények között vagy a gyakorló-tér területén valamely iratot talál, köteles arról felettes parancsnokságának jelentést tenni.

Végül arról való meggyőződés szerzés céljából, hogy e tanítást követik-e s hogy a legénység nincs-e birtokában ily iratoknak, gyakran nem rendes időközökben altisztek avagy e célra kirendelt tisztek által a legénység holmijai bejelentetlenül megvizsgálandók s ily vizsgálatok különösen a legénység ama részénél ismételt tartandók, akiket a politikai hatóságok a katonai parancsnokságok előtt, mint a szocialista, vagy anarkista párt buzgó híveit jelöltek meg.

Ilyen vizsgálatok alkalmával a talált veszedelemes tartalmu iratok természetesen elkob-

— Mari szívem, ismered-e még ezt az akasztófára valót?

— Nem én

— Ez az én Tóni fiam, az a rendetlen korhely, aki miatt annyit busultam. Most szabadult ki a katonáéktól, ahol többet volt becsukva, mint nem. Most betudnám szerezni börtönörnek, de szégyent gyalázatot hoz rám, ha valami tisztességes asszonyt nem kapok neki, aki rendben tartsa. Szívem Mari, ha csak most az egyszer szíves lennél még!

Mari műértően nézegette végig a legényt. Majd rá gondolván magát, így szólt:

— Nohát nem bánom. De Tóni olyan fiatal, hogy esküvő nélkül nem vállalhatom.

A mosoné, örömeiben elérzékenyülve borult Mari nyakába.

— Köszönöm szívem, hogy így megbecsülsz az én rossz fiamat.

Tóni is elérzékenyült s hat hét múlva Marinak első hites férje lett.

Nincs azóta Tóninál csinosabb, rendesebb, megbízhatóbb börtönör.

Könnyű annak, akinek olyan derék felesége van, — mondja a közvélemény.

A csinos, tiszta börtönörnek itt-ott a fiatal fehércselédek közt szerelmi szerencséje is akad. De az asszony ilyesmire okosan szemet huny, mert Tóni otthon takarékos, jó, csendes, engedelmes és szereti a gyermekeket.

Persze legjobban a két utólsót, aki hozzá hasonlít.

zandók s az illetők szigorúan felelősségre vonandók.

E rendelet valamennyi parancsnoksággal, csapattal, katonai hatósággal és katonai intézettel bizalmas üdomás és figyelembe vétel végett közlendő.

TÁVIRATOK.

A kínai helyzet.

London, december 27. A *Standard*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Sengszii katolikus papok jelentik, hogy az özvegy császárnénak csak 3000 embere van maga körül és hogy a császári udvarnak nincsenek becsületes szándékai. A *Times*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Seng taotáj azt a megbízást kapta, hogy résztvegyen az idegen hatalmasságokkal való tárgyalásokban és azonnal Pekingbe utazzék.

A megújult háború.

(Búr mozgalmak a Fokföldön.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 27.

Az angol-bur háboru már a második karácsonyt érte meg és ki állithatná, hogy nem éri meg a harmadikat.

Az angol kormány már hónapok óta hirdeti, hogy a háborunak vége és im, a legutóbbi jelentések azt mondják, hogy az összes fokföldi angol katonaságot északfelé indították a Fokföldre tört burok föltartóztatására.

Már ez maga világosan meghazudtolja az angol kormány kijelentéseit a béke helyreállításáról, amelyekkel nemcsak Anglia választóit s parlamentjét, hanem az egész világot elámitotta.

És ez a tehetetlen európai diplomacia, amely egész népek, nemzetek jóléte, békéje, nyugalma fölött dönt, úgy viselkedett, mintha ennek a hazugságnak hitelt adna. Egy lépést sem tett, hogy a létezőnek hazudott béke érdekében, valamit megkísértsen, hanem csufosan meghunyászkodva, hízelt a burok aranymezőire és gyémántjaira éhes óriás világhatalomnak, amely már eddig is több katonaságot küldött Transzválba, mint a mennyiből az egész bur nép áll.

A béke tehát nincs helyreállítva, a háboru tovább dühöng és mégis a kormányok még egy halk sóhajtással sem jelzik, hogy ennek az embertelen háborunak végét óhajtják. Pedig az összes népek ezerszeres nyilatkozatokban kifejezték már azt a kívánságukat, hogy lépjenek akezióba a burok ama jogos követelése mellett, hogy ügyük eldöntése „választott bíróság” elé terjesztessék.

Ahelyett megvárják, míg saját tehetetlenségük komolyan veszélyezteti a bizalmat, amelylyel népek irántuk viselkednek.

London, december 27.

A *Times*-nak jelentik Wellingtonból, hogy három héten belül egy második új-zélandi kontingens megy Dél-Afrikába. Az új kontingens 200 emberből és pedig felerészben maorikból fog állani.

London, december 27.

Kitchener lord táviratozza Maauwportból 24-iki kelettel: Lovasított gyalogság ellenállás nélkül megszállta Britstownt. A burokat, akik Priesca felé menekültek, elűzik az angolok.

Madeira, december 27.

Roberts lord tovább utazott Gibraltárba. A hatóságok képviselői megjelentek a kikötőben, hogy elbucszuzzanak tőle.

London, december 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapi kelettel: Kitchener lord De Aarba ment, ahonnan a burok fokföldi betörése ellen való intézkedéseket vezeti.

London, december 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapi kelettel: A burok, mint ujabban konstataáltak, kevés kárt tettek a vasúti vonalakon. A forgalom megakadását áradások okozták. — Fokváros és De Aar között újra megnyílt a rendes forgalom.

Fokváros, december 27.

Hir szerint egy század jeomanry lovasság, mely a Britstownból visszavonuló burokat üldözte, keiepczébe jutott és némi veszteséget szenvedett. A század többi részét elfogták.

London, december 27.

Fokföldről táviratozzák: Eddig háromezer fokföldi hollandus pártolt át nyíltan a burokhoz.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: A bölcső, dráma. (Páros bérlet.)
Szombat: Görög-rabszolga, operette. Szeberényi Margit felléptével. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: Báránykák, operette. Este: Dózsa György, dráma; Molnár László búcsúfelléptével. (Páros bérlet.)
Hétfő: Sula mit, héber dalmű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Rómeo és Julia, tragédia; Beregi Oszkár első felléptével. (Páros bérlet.)
Szerda: Kisértetek, dráma. (Páratlan bérlet.)

A bölcső.

— Bemutató előadás. —

Brieux Eugen hatásos színművét mutatta be ma este színtársulatunk és ezért külön elismerés illeti az igazgatóságot, hogy alkalmat adott a modern színirodalom egyik kiválóbb termékét megismerhetni.

„A bölcső” hatásos jelenetekben, jól játszható és hálás szerepekben bővelkedő színmű, mely az érdeklődést folyton ébren tartja sőt felvonásról-felvonásra mindinkább fokozza. Ezek a kitűnő oldalai a darabnak és ez természetes magyarázata annak, hogy mindenütt, ahol „A bölcső” előadásra kerül, a közönség magasabb élvezetnek jut általa.

A darab egy problémával foglalkozik, mely az életben nagyon gyakran jelentkezik és melynek helyes megoldása égető szükségnek bizonyul. A probléma a következő:

Egy fiatal férj megcsalja a feleségét; a házaspárnak van egy kicsiny, aranyos kis gyermeke. A kérdés az: váljanak el egymástól a házastársak és az anya menjen újból férjhez?

A válasz természetesen az, hogy *nem*. Bővebb indoklás nélkül is megérthető ez a tagadó válasz. Mert anya és apa nem válhatnak soha egymásra nézve teljesen idegenekké, mert a gyermek sorsa összekapcsolja őket — no mert végre két boldogtalan helyett, most már négy boldogtalan ember lenne: férj, feleség, ennek második férje és a szegény, ártatlan kis gyermek.

Ha jobban szemügyre vesszük a problémát, tulajdonképen ez nem is probléma. De Brieux darabjában éppenséggel nem az. A fiatal asszony szereti az első férjét, még a válás után is szereti, sőt mikor szülői unszolására a második házasságot köti meg, és arra a tapasztalatra jut, hogy második férje nem szereti gyermekét, felébred benne újból az első férje iránti szeretete és néhány érzékeny szavak

váltása után meg is bocsájtja neki egykori hűtlenségét.

Hol van itt a probléma? A kérdés az: vétett-e olyan szörnyű módon a férj, hogy a házasság kötelékét föl kell bontani? Igen — vagy nem! Brieux esetében: nem! Homályban marad a darabban, hogy mi volt a hűtlenség a férj részéről; — ennek pedig nem lett volna szabad homályban maradni, mert ez a darab kiindulási pontja. Ezt ismerni akarjuk, hogy megítélhessük: szükséges volt-e a válás, és az újra férjhez menés?

De a fiatal asszony nem is akart a hűtlenségi esetből oly nagy káoszt csinálni; hanem a leány közönséges észjárásu apja és a és a teljesen akarat nélküli anya fujták fel a dolgot, és választották el a leányukat férjétől. Es a két együgyű öregnek ezen téves elhatározásából kiindulva, ki áll Brieux a harmadik felvonásban a lámpák elé és nagy pathoszszal lekiáltja a tisztelt című publikumnak, hogy: „Ime tisztelt anyák, látjátok most már, hogy nektek nem szabad elválni a férjeteiktől a gyermekeitek érdekében és inkább legyetek boldogtalanok házasságtokban, de gyermekeiteket ne fosszátok meg édes apjától, mert más ember nem lesz annak igazi apja!”

Erre csak az a megegyezésünk, hogy Brieux ágyuval lőtt verebekre. Az ő darabjának meséjéből nem ez a fent jelzett tanúság világlik ki, hanem legfeljebb az, hogy két házastárs között felmerült ellentétekbe ne avatkozzék bele egy hájfejú öreg, hanem hagyja a dolgot azokra, akiket illet, a fiatal házásokra, majd kiegyenlítik őket a maguk módja szerint, és bizonyára nem fognak szaladni a bírósághoz, és nem fognak elkövetni oly bolondságot, melyet reparálni töboet nem lehet, vagy csakis más ember boldogsága árán.

A darabban előforduló alakok nem normális emberek. Az öreg nagyon közönséges ember, aki ágyukkal lő verebekre, az öreg mama pedig az anyósok azon ritka osztályához tartozik, akinek semmiféle akarata nincsen, a fiatal férj egy pipotya ember, akiben nincs semmi erély; a második férj pedig egy lehetetlen alak, aki meggondolatlanul megy belé a házasságba, anélkül, hogy megvizsgálná alaposan helyzetét; a fiatal asszony pedig impreszionista, aki az első felindulástól vezérelteti magát és ki érthetetlen módon alárendeli akaratát szülei ostoba elhatározásának.

A színmű mindezen hibák dacára felette érdekes és nagy színpadi rutinnal megcsinált darab, melynek a fölültesen gondolkodó közönség könnyen felül és nagy könnyedséggel csavarja ki szeméből a részvét könyeit.

Az előadásról magáról sem lehet a legteljesebb elismeréssel megemlékeznünk. Csak *Angyal* Ilka volt a helyzet magaslatán, aki az akaratos fiatal menyecskét igen jól alakította és ki az érzelmeket hiven tudta játékaival, mimikájával és szavaival jellemezni. A fiatal férjet *Palágyi* adta, kit ép úgy, mint *Angyal* Ilkát nyílt színen is megtapsoltak, de ott, a hol a szív meleg érzelmét kellett tolmácsolnia, száraz és hideg maradt. A második férj szerepét *László* gyengén játszta. A kisebb szerepekben *Bács* (orvos) *Menszáros* (apácza) jók voltak. A rendezést dicséri, hogy a darab gyors menetben játszódott le. **Carolus.**

* A csepürágók, akik a nyári színpadon annyiszor mulattatták a közönséget, karácsony másodnapján bevonultak a téli színházba és ott is zsufozt ház előtt nagy hatást tudtak elérni. A bariton szerepben *Soós* másodkarmester lépett fel; eltekintve bátortalanságától és játékbéli ügyefogyottságától (a karmester most először lépett fel színpadon) kellemesen csengő hangjával tünt föl. A szereposztás különben a régi

volt még, csak *Szadai* volt új, ki a szegény *Nyilassy* helyett játszotta a korcsmárost. *Fekő* Rózsi, *Rédei* Szidi, *Érczkövi*, *Boda*, *Fenyéri* *Parlagi* Kornélia mindannyian ép oly ügyesen és jól játszottak és énekeltek, mint a nyáron.

* **Kubelik** kitüntetése. Bukarest-ből táviratozzák: A román király *Kubelik* Jan hegedűművésznek a „kamaraművész” címet, impresziójának, *Dunkel* Albertnek pedig a román koronarend lovagkeresztjét adományozta.

* **Album-naptár.** Ilyen címen adta ki az *Aradi Híradó* 1901 évre szóló naptárát, mely Arad-, Csanád és Békésmegye címárát is magába foglalja. A szépirodalmi részt, mely helyi író-emberek munkáiból van összeállítva sikerült képek díszítik. A naptár, mely csinos, izléses kiállításban jelent meg, az aradi nyomda részvénytársaság nyomdájából került ki.

* **Zembra Szabina.** Annak a módfelett érdekes és sajátos angol regénynek, amely a Legjobb könyvek című regénytárban jelenik meg, második befejező része is a könyves boltokba jutott. A közönség, hogy most az egész mű birtokába kerül, bizonyára igazat fog adni nekünk, akik az első kötet megjelentése alkalmával megírtuk, hogy *Black William* regénye úgy az alakok pompás festésénél, mint az érdekes meseszövegnél fogva, a legjobb angol elbeszélések egyike. s hogy az író az angol családi és társadalmi viszonyokat egész különlegességükben színesen rajzolja meg. Zembra Szabina mindenkor kedvelt regénye lesz különösen a nőknek, akik leginkább érdeklődnek a szép literatúra ama termékei iránt, amelyekben nagy és igaz szerelemről szól az enek. A legjobb könyveknek e becses kiadása két koronaért rendelhető meg akár a Légrady testvérek könykiadóhivatalában (váci-körút 78), akár pedig a könyves boltokban) E regénnyel a regénytár az ötödik évfolyamba lépett, a közönség nagy érdeklődéséről téve bizonyosságot.

Magyar leány, horvát trikolor.

(Egy vasuti tisztviselő botránya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Csinos kis botrányt okozott egy Szegedről elszármazott vasuti állomásfőnök Eszéken. A derék ur felcsapott pánszlávnak, jöllehet, hogy éppen néhány nappal ezelőtt magyarostotta nevét Szvobodáról *Szabadosra*. A sovének és horvátok iránt való titkos rokonszenve mégis kitört, de hogy sokáig nem dőzsölhetett ebben az érzésben, az több, mint bizonyos, mert csinytevéséről hivatalos feljelentés érkezett az üzletvezetőséghez, ahol ez ügyben a vizsgálatot már meg is indították.

Amióta Szabadost Szegedről Eszékre helyezték át, azóta, — úgy szól a jelentés — kihívólag tüntet a magyarság ellen és ebben hűségesen támogatja a *kisasszony-lánya*, nagy bosszuságára az eszéki vasuti állomás tisztviselőinek, akik derék magyar emberek.

Az eszéki állomás hivatalnokai a múlt hétre bálát terveztek. Jó egyetértésben indult meg a rendezés munkája, de aztán egyenértelműségek támadtak a rendezők között. Szabados tudniillik valamiképpen magához ragadta a rendezés munkáját, amelyben őt a többi hivatalnok nem igen akarta segíteni, mert gyanuban tartották magyarellenes érzelmeiért és attól tartottak, hogy a tisztviselői kart kompromittálni fogja.

Hogy ez a gyanu milyen alapos volt nem sokára kiderült. Szabados és a leánya verbuválni kezdtek. Vendégeket, tánczosokat hívtak, de kizárólag horvátokat.

Amikor ez köztudomásu lett, a vasut hivatalnokai elhatározták, hogy a bálról távol maradnak.

A bál estéjén aztán az a hihetetlen dolog történt, hogy Szabados kisasszony horvát színű kokárdát tűzött a karjára és úgy ment a bálterembe.

A horvátok ujjongva fogadták, körülvették, ünnepelték és dicsőítették a bátorságáért. Volt

a bálon egy-két magyar ember is. Ezeket mélyen sértette Szabadosék hazafiatlan magaviselete és többen figyelmeztették Szabados, hogy ennek rossz következménye lehet. Hasson oda, hogy a lánya a trikolort karjáról levegye. Szabadosék erről persze tudni sem akarnak, amiért aztán az a kevés magyar is ott hagyta a mulatságot.

A botrány kiszivárgott még az éj folyamán az utcára. A vendéglőkben és kávéházakban erről beszéltek. Megtudta egy tisztviselőkből álló társaság is. Egy mérnököt, akit gavallérságáról és korrekt uri modoráról ismernek a horvát városban, ez a botrány annyira felingerelte, hogy a vendéglőből azonnal a szándékkal rohant a bálra, hogy ott a Szabados lány karjáról nyilvánosan letépi a kokárdát. — Barátai hiába intették, hogy így a botrány még nagyobb lesz. Szerencsére, hogy Szabadosék időközben a bálát ott hagyták.

Ez az eset a szegedi üzletvezetőség körében is nagy konsternációt keltett. Az ügy vizsgálat alatt van.

A közönséghez.

Január elsejével tizenhatodik évfolyamába lép az *Aradi Közlöny*. Lapunk az elmúlt tizenöt év alatt a törhetlen szabadelvűség és demokrácia szolgálatában a vidék legnagyobb, legterjedelmesebb napilapjává lett.

Ugy érezzük, hogy az *Aradi Közlönynek* nem kell programot adnia. A nagyközönség szócsöve voltunk eddig, az akarunk maradni a jövőben is. A lap beltartalmát illetőleg arra törekedtünk, hogy az *Aradi Közlöny* a fővárosi lapok közül a legérdekesebbnek állja helyét.

Az *Aradi Közlöny* azonban célul tűzte maga elé, hogy nemcsak tartalom tekintetében akar gazdag lenni, hanem külsőségeiben, kedvezmények dolgában is nyújtani fogja a nagyközönségnek mindazt, amit napilap nyújthat.

Több fővárosi és vidéki lap példája után indulva, de vezéreltetve az olvasóközönségünk iránti szeretettől is, elhatároztuk, hogy januártól kezdve minden előfizetőnket bebiztosítjuk

3000 koronára

baleset ellen, természetesen úgy, hogy ezért előfizetőink külön díjat nem fizetnek.

Az *Aradi Ipar- és Népbank* által képviselt Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál bebiztosítottuk az *Aradi Közlöny* összes előfizetőit baleset ellen és pedig úgy, hogy halál esetében

3000 koronát,

munkaképtelenség esetén szintén

3000 koronát,

részleges munkaképtelenség esetén pedig a 3000 korona megfelelő hányadát fizeti ki az *Aradi Ipar- és Népbank*, mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.

Előfizetőink, az előfizetési összeg beküldése után egy rendes biztosítási kötvényt kapnak kézhez, amelynek érvényessége azonban rögtön megszűnik, mihielyt az illető az *Aradi Közlöny* előfizetői sorából kilép.

Ezzel is, mint minden áldozattal, mit a közönség érdekében hozunk, az a célunk, hogy az *Aradi Közlöny* és a lap olvasói között fennálló viszonyt minél melegebbé, szorosabbá tegyük.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 29. Az aradi Rudolf jótékony asztaltársaság táncvigalma (Ullmann-vendéglő.)

December 31. Az aradi keresdők körének Szilveszter-estélye. — Az aradi Szilveszter-asztaltársaság estélye (Vadember.) — Az új-szent-annál fiatalok táncvigalma és mükedvelői előadása. — A battonyai urikasszinó táncvigalma.

Január 5. Az aradi izraelita nőegylet estélye (Fehér Kereszt.) — Az új-aradi vöröskereszt-egylet táncestélye (Martini-vendéglő.)

Január 19. Az aradi mérnök- és építész egylet estélye (Központi szálló.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.)

(=) Mükedvelő előadás. Az aradi kereskedő ifjak egy része szerdán este táncmulatsággal egybekötött mükedvelő előadást rendezett Nyilassy Matyi felállítandó siremléke javára a Központi Szálloda nagytermében. A *Gyimesi Vadvi-rág*, Géczy István népszerű színműve került előadásra. A táncmulatságon részt vettek:

Asszonyok: Andrejka Mihályné, Hirsche Adolfné, Miche Józsefné, Weinberger Jenőné, Fischer Sámuelné, Frank Pálné, Auszländer Józsefné, Csaba Gáborné, Illés Sándorné, Galli Rezsőné, Pománcz Miklósné, Ambrózi Jenőné, Andrassy Józsefné, Luffer Lajosné, Ungár J.-né, Zavonyák Józsefné, Schwarcz Adolfné.

Leányok: Turcsányi Olga, Andrejka nővérek, Walenta nővérek, Kirschner Irén, Hirsch Szerén, Frank Ilonka, Geigent Malvin, Deutsch Berta, Teidelbaum Janka, Meiszi Berta, Marián Emilia, Gállfi nővérek, Pománcz Vilma, Ritók Roza, Luffer Mariska, Ungár Lujza, Farkas nővérek, Stefán Berta, Fehér Lola, Jovitz Juliska.

(=) Szilveszter-estély. A Rudolf jótékony-célú asztaltársaság értesíti tagjait, hogy a hó 30-án este 7 órakor tartja meg Szilveszter-estélyét Ullmann József Aulich Lajos-utca 20. szám alatti vendéglőjében. Az estély társasvacsorával egybekötött táncvigalom lesz. Egy teríték ára egy korona.

Gyilkosság az akasztófa alatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 27.

Párját ritkító eset történt ma reggel Reval oroszországi városkában. Oroszország egyébként is a különleges szenzációk hazája, de a mai esemény annyira magában áll, hogy ahhoz hasonlót Pitaval bünkrónikáinak legmegrögzöttebb tanulmányozói sem mernek elképzelni.

Az történt, hogy egy gyilkost, egy előkelő urat, jól irányzott revolverlövessel éppen akkor terítették le, mikor már az akasztófa alatt állt, hogy a földi igazságszolgáltatás beteljesüljön rajta s szégyenteljes halállal lakoljon nagy büneért. A golyó megváltotta a gyalázattól: nem kellett bitófán befejezni életét.

A szenzációs eseményről a következő távirati értesülést kaptuk:

Eckart Károly, mint neve is mutatja, német származású ember. Egészen ifjú korában vándorolt ki Oroszországba, a hol tanári diplomát szerzett s a revali gimnáziumban kapott katedrát. Szorgalmas, jóra való ember volt, a ki tanítványain szeretettel csüggött s a kinek felebbvalói szép jövőt jósoltak. Ez a szép jövő aztán egy meggondolatlan cselekedet, egy hirtelen büntény következtében csúfos véget ért.

A fiatal tanár pár év előtt megnősült, de a házassága nem volt boldog. Csak

hamar rájött, hogy a feleségét tulajdonképp nem szereti, sőt gyűlölettel kezd viselkedni iránta. Annál inkább vonzódott szép sógornője iránt, a kit szenvedélyes szerelemmel megszeretett. Nagy baj lett ebből az üres, bűnös ábrándból. A sógornő, mikor Eckart bevallotta előtte érzelmeit, felháborodva utasította el magától a megtévelyedett embert, nővére férjét, a kit örültté tett az a tudat, hogy meghallgatásra nem talál. Szünetétől elvakulva revolvert rántott elő s azzal sógornőjét agyonlőtte. Holtan, egy szó nélkül esett össze a szép fiatal leány.

A gyilkos tanárt bíróság elé állították, a mely kötélt általi halált mondott ki reá. Ma reggel kellett volna végrehajtani az ítéletet. Eckart rokonai fűhöz-fához fordultak kegyelemért, megkeresték magát a czárt is, de hasztalanul. A kegyetlen gyilkos nem kapott pardont, az ő sorsa elvégeztetett.

Eckartot reggel öt órakor fáklyák fényében közt kísérték a vesztőhelyre. A szomorú menetet nagy tömeg vette körül, hogy tanuja legyen a nevezetes aktusnak. A gyilkos már az akasztófa előtt volt. A bíró még egyszer felolvasta az ítéletet a delikvenst átadta a hóhérnak, hogy teljesítse kötelességét. Eckart sápadtan, kétségbeesve lépett a zsámolyra s lehajtott fejjel, hogy arra a hurkot ráakasztsák.

E pillanatban lövés dördült el a közönség soraiból. Mesteri lövés volt: éppen szíven találta az elítéltet, a ki holtan bukott össze a hóhér lábainál, mielőtt kivégezheték volna.

E szokatlan eset nagy izgalmat keltett. A merénylőt rögtön sikerült felfedezni egy fiatal ember, Eckart egyik rokona személyében, a kit nyomban letartóztattak és börtönre vetettek. Őszinte vallomást tett. Megmondotta, hogy azért lőtte le a tanárt, mert családját meg akarta szabadítani attól a nagy szegénységtől, mit a bitófán való kivégzés nekik okozott volna.

Letartóztatás a kávéházban.

(Csalás zálogcédulával.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 27.

Ma délután érdekes letartóztatás történt abban a budapesti kávéházban, amelyiket, ha másról nem, de arról biztosan ismer az egész ország, hogy Eötvös Károlynak ott van a törzsasztala, ott szokta mindennapi kávéját vig anekdotázás közben elkölteni: az Abbázia kávéházban.

A letartóztatott egy elegáns kinézésű fiatal ember, ki magát Schmidt-nek nevezte, a vizsgálat azonban kiderítette, hogy ez hamis név, mert az illetőt Püchler Károlynak hívják. A letartóztatás olázményei a következők:

Délután 8 órakor egy jól öltözött fiatal ember foglalt helyet az Abbázia kávéházban. Miután egy csésze feketét rendelt, a főpinczérnél a kávéház egyik törzsvendége Schubert Alfréd gyógyszerész után kérdezősködött.

Schubert nem volt jelen a kávéházban. Azt mondta az ismeretlen, hogy ez baj, mert most nagy pénzzavarban van és Schuberttől szeretett volna pénzt kölcsön kérni. Miután azonban nincs itt, a fizető-pinczért kérte meg, hogy neki 5 frtot kölcsönözzön, s biztosítékul egy zálogcédulát ad neki. A zálogcédula egy aranyóráról szólt, 130 forint értékben.

A főpinczérnek imponált a fiatal ember határozott fellépése s annál is inkább átadta a kért 5 forintot, mert arra teljes fedezetet látszott nyújtani a 130 forintos zálogcédula.

A fiatal ember, amint megkapta a pénzt, rögtön távozott a kávéházból.

Midőn eltávozott, a főpinczér több ismerősének megmutatta a zálogcédulát s ezek csakhamar észrevették, hogy a cédulán feltüntetett összeg meg van hamisítva.

A zálogcédula egy órától szólt ugyan, csak hogy a betűkben kiírt becsértéke három forint volt, míg a szám 3-ról 130-ra lett kijavítva.

A főpinczér persze mérgelődött, hogy ily könnyen felült egy csalónak. Nagy volt azonban a meglepetése, midőn alig egy fél óra múlva ismét megjelent a fiatal ember, a kávéházban és még három forintot kért kölcsön, azzal a biztatással, hogy e hó 28-án vissza fizeti az összeget kamatostól.

A főpinczér látszólag örült, hogy adását viszontláthatja s udvariasan így felelt:

— Egy félóra múlva sziveskedjék vissza jönni, mert éppen most adtam át pénzem a főnökömnek.

A fiatal ember el is távozott, a főpinczér pedig telefonon értesítette a rendőrséget, a mely azonnal két ügyes dedektívjét küldte a kávéházba.

A titkos rendőrök a mint megérkeztek, feltűnés nélkül foglaltak helyet az egyik sarokasztalnál.

Pár perc múlva ismét megjelent a fiatal ember, hogy az ígért 3 forintot átvegye. Ebben a pillanatban hozzáléptek a detektívek s fogolynak jelentették ki.

Eleinte szabadkozott s igazolni akarta magát. A titkos rendőrök azonban a kerületi kapitánysághoz kísérték, a honnan a megtartott vizsgálat után az ügyészség börtönébe szállították.

Az elfogatás alkalmával a kávéház tömve volt vendégekkel. A letartóztatás méltó feltűnést keltett, úgy, hogy a késő esti órákban is beszéd tárgyát képezte az elegáns szélhámos leleplezése és elfogatása

HIREK.

— **A karácsonyi ünnepek.** Az ideai karácsonynak még az idő is kedvezett. Még a karácsony poézisa, a hó is megjött s ideig-óráig növelte az ünnepi illuziót, addig, míg a nap el nem olvastotta. A szeretet istenének születési éjszakáján templomokba tódult a nép éjfél mi sére. Az összes keresztény-templomokban fényes istentiszteleteket tartottak, a melyeken rengeteg számú ájtatoskodó vett részt. A zaj, a láрма elnémult ezen a napon, a munka is szünetelt. Párát és ur, gazdag és szegény, hatalmas és ügyefogyott egyformán ünnepelte a Megváltó születésének napját. Az utcákon és a szokott sétálóhelyeken tömérdek ember hullámozott föl s alá. A színházak, vendéglők és kávéházak mindkét napon telve voltak. A szeretet ünnepe vásári zaj nélkül, csendes békességben telt el. S ma már újra megindították a gépeket, a munkások fölverték daróc kék ruhájukat s az utcák vissza nyerték rendes hétköznapi képüket. És folyik a munka. Verejtéktől gyöngyözik a homlok, feszülnek a karok. A szeretet istene így kívánja, így van jól . . .

— **Uj vád Dreyfus ellen.** Páris-ból táviratozzák: Az *Intransigent* a napokban egy cikket tett közzé, a melyben *Rochefort* késznek nyilatkozott bizonyítani, hogy tényleg létezik egy *Dreyfus*-tól való bor-

deró, a mely II. Vilmos német császár kezeirásával egy széljegyzettel van ellátva. E cikk következtében Dreyfus ma *Waldeck-Rousseau* miniszterelnökhöz levelet intézett, a melyben *nevetséges mesének* mondja ezt az új vádat, teljes ártatlanságát ujjal hangsúlyozza s kinyilatkoztatja, hogy *ártatlanságának a törvény előtt való elismertetését utolsó lehelleteig szorgalmazni fogja.* Épp oly kevéssé szerzője ő — ugymond — ezen borderónak, mint a másiknak, a mely *Eszterházy* kezétől származott. Végül kéri a miniszterelnököt, indítson ebben az ügyben szigorú vizsgálatot, a mely kétség kívül ki fogja deríteni az ő ártatlanságát.

— **A beteg miniszter.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egyik esti lap mai számában *Fejérváry Géza* br. honvédelmi miniszterrel tuzott híreket közöl, melyek szerint a minisztert régi vesebaja imm inens veszedelemmel fenyegeti. A baj javult ugyan, de a belekben tályog képződött s az orvosok, tekintettel a beteg gyenge voltára, nem merik az operációt megkockáztatni. Az esti lap szerint a miniszter állapota rendkívül komoly. E hírekkel szemben fővárosi tudósítónk legjobb helyről arról értesül, hogy *Fejérváry* állapota napról-napra javul, az operációra, annál kevésbé az aggodalomra nincs semmi ok. Az esti lap híre üres szenzáció hajhászásból származik.

— **Az új verseczi főispán.** Már régen nem titok, hogy *Pálffy Elemér*, a verseczi főispán, elhagyja állását, sőt arról is szólt a hir, hogy *Pálffy* csupán azt várja meg, a míg nyugdíj-képes lesz. *Pálffy* tényleg már hosszabb ideje eltávozott Verseczről, hogy távoltarhassa magát azoktól a köröktől, a melyekkel egyet nem értett, s a melyek vele egyet nem értettek. Az ottani nemzetiségi állapotok kívánatossá tették, hogy oda a főispáni állásra a viszonyokkal teljesen ismerős, tájékozott, arra való ember kerüljön. Szerencsésebb választást nem is tehetett volna a kormány, mint a minőt tett. A mint ugyanis tudósítónk feltétlenül megbízható forrásból értesül, *Szell Kálmán* miniszterelnök, mint belügyminiszter, *Zakó Milánt*, a titeli kerület országgyűlési képviselőjét terjesztette fel a királyhoz a verseczi főispáni állásra leendő kineveztetés céljából. *Zakó* egyszersmind *Pancsova* város főispánja is lesz. Az új főispán igen rokonszenves, népszerű ember, a ki jól ismeri a délvidéki viszonyokat s a ki szerb származása dacára derék magyar s a kinek kineveztetéséről nagy örömmel értesültek magán uton a versecziek.

— **Tartalékos tisztek kinevezése.** A honvédség rendeleti közlönye már meghozta a honvédtisztek és hadapródok szokásos újévi kinevezését. Az idén gyenge előéptetés volt csak és összesen 182 hadapródtiszthelyetést neveztek ki hadnagygyá, a volt önkéntesek közül szintén keveset. Ebből a kinevezésből 161 esik a gyalogságra, 21 a lovasságra. Tiszthelyettes lett: a gyalogságnál 142 volt egyéves önkéntes, a lovasságnál 12. Ezenkívül kineveztek 8 volt egyéves önkéntest gyógyszerész-járulnökká. Legközelebb megjelenik a közös kadseregblbi tisztek kinevezése is.

A m. kir. lugosi 8. honvédgyalozezred tartalékában, részint onnét más ezredbe áthelyezve *hadnagyok* lettek a következő tartalékos hadapród-tiszthelyettesek: *Isakovics Ignác*, *Baitz Lipót*, *Gáthy Kálmán*, *Wolfner Rezsó*, *Schiller Ottó*, *Lipcsy Lajos*, *Freund Miklós*, *Gombos Lipót*, *Bodinszky Kálmán*, *Höflinger Nándor*, *Wilner Bertalan*, *Jedlicska Gyula*, *Schwehla Aladár*, továbbá a következő volt egyévi önkéntesek: *Wittich Andor*, *Pilát Adolf*, a m. kir. 3. honvédhuzár ezred tartalékában a következő tiszthelyettesek: *Vidats István*, *Korbuly István*. Tartalékos *hadapród-tiszthelyettesek* léptek elő a

8. honvédgyalozezredben a következő volt egyévi önkéntesek: *Dachmer Gyula*, *Babescu Elek*, *Bezerán György*, *Glatter Alfréd*, *Fileriu Athanász*, *Grabovszky Béla*, *Telegdi Géza*, *Feltsch Kornél*, *Gerhard Péter*, *Gétman Elek*, *Loykó Pál*, *Benesch Béla*, *Eichner Izidor*.

— **A képviselőház új jegyzője.** *Perczel Béni* halálával megüresedett a képviselőházban az egyik jegyzői állás. Ugy hallani, hogy erre a tisztségre *Teleki Sándor* grótot fogják megválasztani, aki az országgyűlés elején az egyik jegyzői tisztelet betöltötte s erről lemondott *Perczel Béni* javára, amikor *Perczel* is bekerült a képviselőházba.

— **Eljegyzések.** *Oláh János* m. kir. posta-és táviróoszt Kolozsvárról eljegyezte *Aradon Wohlmann Gyula* biztosítási főfelügyelő leányát, *Sarolta* kisasszonyt.

Krisán János, a soborsini takarékpénztár könyvezezője eljegyezte *Károlyi Kálmán* soborsini gyógyszerész leányát *Viktória* kisasszonyt.

Hidvéghy János jegyet váltott *Aradon Franzenau Ilonka* kisasszonnyal.

Hajdu Kálmán gyulai postahivatalnok eljegyezte *Aradon Patoky Ferencz* leányát, *Róza* kisasszonyt.

Tibiássy Béla a budapesti vízművek főtisztviselője karácsony elsőnapján tartotta eljegyzését *Aradon Greiner Etelka* kisasszonnyal néhai *Greiner Károly* volt háztulajdonos leányával.

— **Panasz egy jegyző ellen.** Egy 15 tagból álló küldöttség, a legvagyonosabb *simonyifalvi* községi lakosok közül tisztelgett ma délelőtt *Urbán Iván* főispánnal: *Paal Pál* *simonyifalvi* községi jegyző elleni panaszukat előadandó, a kit különféle hivatalos hanyagsággal és mulasztásokkal vádolnak. A község panaszát a küldöttség megbízásából *Králtz Lajos dr.* aradi ügyvéd tolmácsolta. A főispán meghallgatta a panasztevőket és megígérte a legerélyesebb és leggyorsabb megvizsgálását ez ügynek. A küldöttség tagjai a legjobb benyomással s azon biztos reményben távoztak a főispánról, hogy ügyük igazságos és méltányos elintéztést fog nyerni.

— **Uj királyi tanácsos.** Mint értesülünk, *Bulyovszky József dr.-t*, Nagyvárad város polgármesterét, közelebb királyi tanácsossá nevezi ki a felség. A kinevezésről szóló legfelsőbb kézirat a hivatalos lap újévi számában fog megjelenni.

— **A vidéki sajtó köréből.** *Szathmáry Zoltán* kartársunk, a jónevű novellista, ki egy év óta *Aradon* hírlapíróskodott, holnap veszi át a felvidék egyik legkiválóbb napilapjának, a *Kassai-Napló*-nak szerkesztését.

— **Uj ügyvéd.** Mint értesülünk *Sugár Jenő* dr. az ügyvédi vizsgát ma *Budapest*en kitűnő sikerrel letette.

— **A szent év meghosszabbítása.** Rómából jelentik, hogy a pápa karácsony ünnepére bullát adott ki, melyben az ideai századfordulószentendőre rendelt jubileumot félesztendővel, 1901. július elsejéig meghosszabította. A jubileumi szent idő tehát s a vele járó bünbocsánat még félesztendővel tovább tart az egész keresztény világra nézve, *Rómát kivéve*. Az örök várost ugyanis a pápa bullája kiveszi a meghosszabított jubileum alól, Rómában a szent év december 31-én véget ér.

— **Sikkasztó segédjegyző.** *Papp Aurél* gurbai választott segédjegyzőt a borosjenői járás főszolgabírája *többréndbeli sikkasztás* elkövetése miatt állásáról felfüggesztette. A vizsgálat még folyik s az eddig megállapított sikkasztások összege az ezer koronát már meghaladja.

— **Ösztöndíjak kiadása.** A *Neuman* Mariskaféle ösztöndíj kamatait a polgármester a következő szegénysorsu jó előmenetelű tanulóknak adományozta: *Bródy Czili*, *Simon V. Ella*, *Ferenczy Ilona*, *Torma Károly* és *Rein Zseni*. Az alapítvány kamataiból egyenként 35 korona 60 fillért kapnak a jutalmazottak.

Sonn József öngyilkossága. Ugy látszik, hogy *Sonn József*, a vasárnap olyan rejtélyesen el-

tűnt szabó-üzlet tulajdonos csakugyan *öngyilkosságot követett el*. A rendőrségnél ugyanis ma jelentést tettek, hogy a *Marosban megtalálták Sonn kalapját*. Egy *Schmidt* Jakab nevű svábember, ki az új-aradi hajó közlekedésnél van alkalmazva, tegnap a Maroson uszni látott egy zöld kalapot, amelyet ki is fogott. Sonn férfi testvérei, kik maguk azon hitben vannak, hogy eltűnt testvérük a Marosba ugrott, felkeresték az új-aradi csónakosokat, hogy velük Sonn holtestének kutatása érdekében megállapodjanak, mikor *Schmidt* elmondta nekik, hogy talált egy kalapot a vízben, nézzék meg, hátha az eltűnt Sonn kalapja. Miután azonban ők a kalapot nem ismerték, felvitték a rendőrséghez. Itt felhívták Sonn egyik volt szolgáját, ki hosszabb időn keresztül Sonn lakását takarította, de ez sem ismerte fel a talált kalapot. Állította azonban, hogy ha a kalap tényleg a *Sonn-é* volt, úgy családja női tagjai közül valamelyik rá fog ismerni. A rendőrségtől hazavitte a kalapot, s otthon tényleg Sonn kalapjára ismertek abban. A kalap, mely a vízben összeázott, egy zöld kis vadászkalap, amelyet Sonn utoljára viselt. Ezekből valószínűnek látszik, hogy Sonn tényleg a Marosba vetette magát. A hullát azonban ezideig még, jöllehet a Maros most igen sebes, nem találták meg.

— **Uj függetlenségi párt.** A *gödöllői* kerület függetlenségi polgárai vasárnap tartott népgyűlésükön határozatban kimondták, hogy égetően szükségesnek tartják a függetlenségi és 48-as partprogramnak a népszabadság, a népjólét és népuralom elvei alapján való radikális kibővítését, hogy erre egy a *Kossuth* Ferencz, mint az *Ugron* Gábor vezetése alatt álló országgyűlési pártot felszólítják, ha ezt nem teszik, akkor a függetlenségi párnak a törzskodások, tételek s a néperdek elhanyagolása által teljesen vezéreltetett jövője érdekében is az új 12 pontból merített program alapján radikális és demokratikus irányú függetlenségi párt alakítandó. E határozatokról az összes függetlenségi köröket értesíti a népgyűlés.

— **Sikkasztó albiró.** Perjámosról jelentik, hogy a napokban *Balog* Tivadar sárafalvai községi albiró a szolgabíróshoz kérvényt adott be, amelyben megrongált egészségére hivatkozva, állásáról való ieköszönését jelentette be. A főszolgabírónak feltűnt az albiró leköszönése, hamarosan hivatalvizsgálatot tartott a község házában, amikor is kitűnt, hogy *Balog* többrendbeli sikkasztást követett el s emiatt akart állásáról megválni.

— **Az abrudbányai mandátum.** A *Perczel* Béni halálával megüresedett abrudbányai kerületben új képviselőválasztás lesz, a harmadik ebben a ciklusban. Az általános választások alkalmával *Lukács* László pénzügyminisztert választotta meg a kerület, aki azonban az egrü mandátumot fogadta el. A pótválasztáson *Perczel* Béni lett a kerületi képviselője. Most azt jelentik, hogy szabadelpárti programmal képviselőjelöltnek készül föllépni *Boér* Béni abrudbányai polgármester, aki a kerületet az 1887—92-iki ciklusban már képviselte.

— **Kedélyes királyi hercegek.** Az olasz lapok mlatságos epizódot közölnek a *turini* grófról, a kinek fivére, az *abruzzói* herceg. északsarki utjáról lett mostanában híressé. A gróf ugyanis nemrég enzedével *Oleggióban* volt, Novara vidékén, gyakorlatokon. A tisztek mindnyájan jómodu emberekkel voltak elszállásolva, s a gróf maga is egy gazdag özvegynek adott hajlékot. A háziasszonyt egy éjjel az olasz Királyinduló költötte fel álmából. Hamarjában pongyolát kapott magára s bement a szalonba, ahol unokáinak nagy öröme egy sipláda működött. Az asszony meglepetve látta, hogy a hangszert előkelő vendége kezeli. A gróf nem jött zavarba, hanem mosolyogva hajította meg magát háziasszonya előtt, aki zavartan hebegte:

— De — királyi fenség . . .

— Oh! kérem, — viszonzá a *turini* gróf — nincs nekem semmi bajom — és egyik kezével a homlokára mutatott, míg a másikkal tovább verklített — de épen most kaptam táviratot fivéremtől, az *abruzzói* hercegtől, aki minden perczen megérkezhet. Minthogy azonban itt zenekar nincs, másképp kell gondoskodnom, hogy ő fensége méltó fogadtatásban részesüljön . . .

Es a herceg tovább játszotta a *Királyinduló*t.

A háziasszony rögtön intézkedni akart, hogy a hercegnek hálószobát rendezzen be, de a gróf nem engedte.

Nem szabad neki elbizakodottnak lennie, azért, hogy most egyszerre híres lett — szolt mosolyogva — meg kell, hogy elégedjen az én hálószobámmal. Sőt ágyamat is megosztom vele, amint azt régebben is számtalanszor tettem.

E perczen megérkezett a herceg. Jót nevelt fivére ötletén, aztán karöltve távoztak a szalonból, éjjeli nyugalomra.

— **A Hirsch-hagyaték.** *Hirsch* Móríc báró, a híres filantrop, hogy rengeteg vagyona halála után ne adjon okot pörösködéssre, egy nemzetközi jogászbizottsággal szerkesztette meg — 100.000 franknyi költséggel — végrendeletét. De azért a pörök javában folynak szerteszt az egész világon, mert minden országnak mások a viszonyai és törvényei. 1896. április 24-én halt meg tudvalevőleg *Hirsch* báró. Noha milliókat költött el évenként addig is jótékony célra, mégis 700 millió frankra rugott vagyona halála idejekor *Tavaly* halt meg a báró általános örököse, *Hirsch* báróné. Aminek elosztásáról férje nem gondoskodott még, azt elosztotta a végrendeletében: 50 milliót két nőtestvére kapott, 20—20 milliót pedig fogadott fiai: *Forest-Bischofheim Maurice* és *Raymond* bárók. Ez a két fiatal ember — egyikük 20, a másik 22 éves, — most igen nagy ur, *Maurice* angol sportsman, *Raymond* pedig testestől-lekestől párisi világhi. Állandóan beauregardi kastélyában él, ahol olyan pompa környékezi, mint valami vérbeli herceget. Amde oly nyápicz, hogy lépten nyomon vele van egy fiatal francia orvos. Különbén még egy örököse van *Hirsch* báróék vagyonának: a kis *Lucy*, az elhunyt ifjú *Hirsch* báró:ak, a milliomos fiának törvénytelen leánya, kit az özvegy báróné utóbb szintén gyermekévé fogadott. *Lucyre* éppen 10 milliónyi örökség néz, egyelőre pedig fejedelmi nevelésben van része. Minthogy a báróné osztrák állampolgár volt, hagyatékának javarésztét Bécsben tárgyalják le mostanában. A hagyatéki eljárás 70 millió koronányi vagyonra terjeszkedik ki. A külföldi bíróságok viszont 100 millió franknyi vagyonra nézve tartanak hagyatéki eljárást. Természetes, hogy ehhez képest milliókra rug az egyes államokban a hagyatéki adó. Csupán Ausztriában kilencz és felmillió korona jutott ezen a révén az állampénztárnak; hagyatéki adó fejében soha ekkora jövedelme nem volt még az osztrák állampénztárnak.

— **Inger Szolimán itthon.** Temesvárról jelentik tudósítónk: *Inger* Szolimán, a temesvári főhadnagyból lett szomáli alkirály, ismét itthon van. Az alkirály tudvalevőleg legutóbb francia fogságba került, a honnan csak most szabadult ki hosszú viszontagság után. *Inger* pompás színben van és titkárával kávéházakban és színházban kelt feltűnést fezes viseletével. Hogy mi kergetődzik a még mindig nyughatatlan „alkirály“ agyvelőjében, — ez az ő titka.

— **Nyugdíjasok igazolványa.** A kapitányi hivatal felhívja a nyugdíjasokat, hogy életben létük igazolása végett nyugtájukat a kapitányi hivatalban még a napokban adják át, hogy azokat 1901. január 1-én reggel 8 órakor kézhez kaphassák, mert 1-én és 2-án a főkapitány nagy elfoglaltsága miatt a nyugtákat aláírni nem fogja.

— **Megostromolt kaszárnya.** *Triesztben* nagyon megzavarta ma a katonaság és polgárság közti békés nyugalmat egy baka véres merénylete. *Pogarelli* trieszti mérnök a város főutcáján sétált, midőn egy vele szembe jövő

katoná minden ok nélkül megtámadta s szuronyával veszedelmesen megsebesítette. A mérnök segélykiáltására nagy tömeg verődött össze s üldözőbe vette a menekülő katonát, ki azonban a közeli kaszárnyába menekült. A tömeg egész a kaszárnya kapuig üldözte a merénylőt s fenyegető álláspontot fo-lalt az épület előtt el. A kaszárnya-parancsnok erre három század katonaságot rendelt ki a tömeg szétosztatására s midőn nem távoztak *huszat elfogtak közülök*. Igazolás után azonban rögtön szabadon bocsájtották őket. A sebesült mérnököt lakására szállították. Sérülése ugyan jelentékeny, de nem életveszélyes. A trieszti közönség az utóbbi időben erősen zugalódik a katonák viselkedése ellen, miután az eddigi békés jólétet a közelmúltban többször megzavarták egy pár kellemetlen, a katonaság részéről történt incidenssel.

— **Két vasuti ör halála.** Künn történt a budapesti nyugati pályaudvarnak ama részén, ahol a vasuti kocsikat, meg a mozdonyokat rendezik. Este volt, egymásután gyultak ki az apró, vörösvégű jelzőlámpák: mozgalmas, nagy élet volt, sürgés-forgás, láрма és kiabálás, amely messze tulzuga annak a két embernek jajsavát, akiket elütött a vonat. Csak egy pillanatig hangzott, utána a két ember meghalt. Kilencz óra tajban volt, hogy a 3909. számú mozdony elindult az ugynevezett hideg kocsiszinbe, ahová a fütetlen vagonokat szokták beszállítani. *Wagner* György volt a vezetője és kivüle csak egy fűtő foglalt rajta helyet. Három személyszállító kocsit akartak a színbe vontatni, azokért mentek. Ugyanakkor indult el az indóházból *Botta* Imre főőr, hogy megnézzé, hogy vajjon a pályafelügyelők, akiknek a váltókra is gondjuk kell hogy legyen, helyükön vannak-e. Mindent rendben talált, csak éppen egy *Mogyoróssy* József nevű párt, akinek a házikója az ötös számú raktár mellett van, nem találta a posztján. Tudta, hogy a 3909. számú mozdonynak nemsokára arra kell haladni és veszedelem származhatik *Mogyoróssy* gondatlanságából. Gyorsan a keresésére indult. Amint főjebb haladt a sinek mentén, velaki feléje lobogtatja a jelzőlámpását. *Mogyoróssy* volt, aki a *Ferdinánd*-hid alól, a százhuszonötös számú váltó felől futvást jött. Mikor összetalálkoztak a sinen, *Botta* rászólt az örré:

— Maga is a helyén lehetne ilyenkor! Föl fogom jelenteni.

— Kérem főőr ur, ne tegye, nézze el, először történt . . .

Tovább nem beszélhetek, ugyan szerencsések voltak, hogy még a párhuzamos sínparra ugorhattak. Akkor robogott arra teljes erejével azon a vonalon, a melyen az imént állottak, egy személyvonat.

— Hála Isten, — mondották egyszerre. — Es nézték, amint a hosszú kocsisor elvonul előttük.

A következő pillanatban a kiáltásuk hangzott, aztán látszott, amint egy mozdony elüti őket és azután — csönd lett. A mozdony a báromezer-kilenczszázkilenczes volt. Tovább vágatott. Akik látrák őket, amint egymással beszélgettek, hozzájuk rohantak. Ott feküdtek holtan. Nem vették észre, hogy míg az egyik veszedelemből megmenekültek, belérohantak a másodikba. A testük rettenetesen össze volt roncsolva. *Botta*nak a fejét hasította el a vonatkerék, *Mogyoróssy*nak pedig a melle zúdított össze. Egy másodpercig se éltek utána. A két tetemet sírások közt elvitték a halottasházba és a mozdony vezetője, *Wagner* György ellen, bár minden valószínűség szerint ő nem tehet a szerencsétlenségről, megindították a vizsgálatát.

— **Karácsonyi tréfa.** A Szeged melletti O-Szentiván községben, mint levelezőnk írja, szomorú vége lett egy tréfának, melyet a fegyverrel üzőtt *Fejes* Sándor odaváló lakos. *Kovács* József hmvasárhelyi nagybirtokos intézőjének a bérese ez a *Fejes* Sándor, aki karácsony előestéjén beállított *Bálint* János intéző irodájába s itt az asszonnyal beszélgetett. A falon függő revolvert csupa szó-

rakozásból levette és nézegetni kezdte. Urnője figyelmeztette, hogy tegye le a fegyvert, mert töltve van. Fejes mosolyogva felhuzta a pisztoly ravaszát és ráfogta Bálintnéra a szavakkal:

— Mit szólna most, ha agyonlőném?

Ebben a pillanatban eldördül a pisztoly. A golyó Bálintné testét keresztüljárta, aki borzasztó sikolytással összeesett. A fiatal, szép asszony most élet s halál közt lebeg. Fejes Sándor, a meggondolatlan tréfálkozó, félelmében eltűnt. A csendőrség azonban elfogta és vallatóra vette. A béres elmondta, hogy véletlenül történt a szerencsétlenség s nem volt semmi szándéka a pisztoly elsütésével. A vizsgálatot folytatják.

— **A földesi rablógylkosság.** A debreczeni csendőrség buzgalma rövidesen fényt derített a földesi rablógylkosság homályába. A szerencsétlen özvegyasszonyt a tulajdon édes fia, **Antós Gyula** gyilkolta meg, revolverrel oltván ki életét annak, ki neki életet adott. A szenzációs elfogatás **Balázs József** csendőrmeister érdeme, a kinek rögtön feltűnt, hogy a szobában semmi rendetlenség nincs, sem küzdésnek nincsen nyoma. Gyanuja mindjárt a meggyilkolt Gyula nevű fiára irányult, kit az ő kérére a bíróság letartóztatott, de később, miután igazolta magát, szabadon bocsátotta. Ekkor Balázs más uton kezdett nyomozni. Tudakolta, hogy a közeli napokban ki vett revolvert a faluban. Nyomozás közben kiderült, hogy Antós Gyula vásárolt egy használt revolvert **Csillag** boltostól. Erre az őrmester ismét vallatóra fogta Antóst, a ki a súlyos bizonyíték hatása alatt ki is vallotta, hogy **Katona Agnes** felbujtására ő követte el a rémes tettet. Szeretője volt az asszony és ő feleségül akarta venni, de anyja nem egyezett bele. A gonosz asszony rábeszélte a gyilkosság elkövetésére, hogy ne álljon gát szerelmök útjában. Ezért kellett meghalni a szerencsétlen Antós Gábornénak. A vadlelkű anyagyilkost kedvesével, **Katona Ágnessel** együtt bezáratották a debreczeni kir. ügyészség fogházába, hol most remegő lélekkel várják fejükre a megérdemelt ítéletet.

— **A sikkasztó ipartestületi jegyző.** A múlt hónapban történt, hogy a kassai ipartestület jegyzője: **Bednarik Albert** többrendbeli sikkasztás és bűnös manipuláció elkövetése után megszökött s Amerikának vette útját. A brémai rendőrség éppen abban a pillanatban tartóztatta le és fogta el **Bednarik Albertet**, midőn egy Amerikába menő hajóra akart szállani. A kiadatási eljárás persze sok időt vett igénybe, az ipartestület azalatt más jegyzőt is választott, míg aztán tegnap este 10 órakor az oderbergi vonattal tényleg haza vitték Kassára a sikkasztó **Bednarikot**.

— **Eltűnt mesterlegény.** **Reinmüller Ferencz** kisjenői születésű 25 éves csizmadia-segéd **Demeter-utcza** lakásáról két héttel ezelőtt eltűnt. Felesége jelentést tett a rendőrségnél, mely most körözi **Reinmüllert**.

— **Gyilkos mostoha-anya.** **Török József aradi** esztergályos **Ferencz** nevű fia kedden, karácsony első napján meghalt. Eltemetése után az apa feljelentést tett a rendőrség előtt felesége ellen, ki az elhalt fiu mostohája volt, hogy fia nem természetes halállal mult ki, hanem a **mostoha-anyja megmérgezte**. A rendőrség megkeresésére a törvényszék a felső-temető halottas házában felboncoltatta a fiu holttestét. A törvényszéki orvosok a napokban fogják véleményüket a vizsgálóbíróhoz betervezni.

— **Agyonégett kislány.** Megirtuk, hogy **Olasz Pálné** Mariska nevű kislánya, a ki magára hagyatva, gyufával játszott összeégett. A szerencsétlen kis lány tegnap a szenvedett égési sebekbe isszonyu kinok között **belehalt**.

— **A szentesi pocsoló.** **Sima Ferencz** lapszerkesztője és jobb keze **Gálffy Sándor**, Szentes városi adópénztári ellenőr. **Gálffy** a minap a belügyminiszter különböző fegyelmi vétségek miatt **hivatulvasztásra** ítélte. Egyik

szentesi lap ma a következőket írja ugyancsak **Gálffy**ról: Emlékeznek még olvasóink, hogy a nyár folyamán **Kanász Nagy Imre** bátyánk megtapogatta **Gálffy** oldalbordáját a kispiacon. **Gálffy** a rajta elvégzett műtét után revolverrel fenyegette **Kanász N. Imrét**. A bíróságnál pedig feljelentette tetteleges becsületsértés miatt. El is ítéltek **Kanász Nagy Imrét** 100 korona pénzbüntetésre, **Gálffy** pedig a revolverezésért 14 napi fogházra. A héten tárgyalták Szegeden a **Gálffy** felebbezése folytán oda került ügyet. A törvényszék is jóváhagyta az ítéletet.

— **Zsebmetsző a vonaton.** A Temesvár-Arad közt közlekedő személyvonaton tegnap ismeretlen tettes két zsebmetszést is követett el. Az egyik asszonytól 60, a másiktól 20 koronát lopott. Azt hiszik, hogy a zsebmetsző egy fiatal, uri kinézésű ember volt. A ki **Szent-Andráson** szállt ki a vonatról. Sötét kabátot és világos nadrágot viselt. A csendőrség érelyesen nyomozza az ügyes vasuti zsebtolvajt.

— **Öngyilkosság féltékenységből.** Az öngyilkosságok elég ritka oka készítette **Mihuca Miklós mikalakai** lakost arra, hogy szerelemféltebből felakasztsa magát. A szerelmes oláh legény nem régen szabadult ki a katonaságtól s **Mikalakára** ment, hol felesége és gyermeke laktak. **Mihuca** gyanakodott a feleségére, többször kérdőre is vonta, de ez bűnét nem akarta bevallani, hallani sem akart hűtlenségéről. Ez annyira elkészerítette a fiatal házast, hogy **felakasztotta magát**. Idejekorán észrevették és levágták a kötélről.

— **Gyilkosság karácsony előestéjén.** **Kevermesen** karácsony szombatján egy **Szathmári Ferencz** nevű paraszt legény agyonverte egy pajtását **Molnár** András. A két legény utóbbi időben rossz viszonyban élt egymással. Hétfőn, mikor **Molnár** éjfél misére akart menni találkozott **Szathmárral**, meg akart szólni, de **Szathmári** azt gondolta, hogy társa meg akarja őt verni. Nehogy ő huzza a rövidebbet, meg akarta verni **Molnár** és botjával úgy mellébe ütött, hogy az holtan összerogyott. A csendőrség a gyilkost elfogta.

— **Ujévi ajándékok, tombola- és tréfás tárgyak** **Porternél** rendkívül nagy választékban, **feltűnően** jutányos áron kaphatók. Gyönyörű ajándékokban **meglepően gazdag** ez az ujévi tárlat, mely épp oly szenzációs és fényes, aminő az a remek kiállítás volt, melyet **Porter** a híres földalatti helyiségekben rendezett. Ajánljuk ezért mindenkinek, tekintse meg az ujévi tárlatot, mely egy újabb bizonyítéka **Porter** ügyességének és kereskedői buzgalmanak.

— **Öngyilkos lakatosinas.** **Guba Ferencz**, tizennégy éves, lakatos-tanoncz, ma reggel szülei házában a padláson felakasztotta magát. A fiu **Bojda Imre** aradi lakatosmesternél volt tanuló. Anyja reggel hét órakor küldte el a műhelybe, honnan nem sokára hazajött avval, hogy a gazdája hazaküldte, mert nem akarja tovább tartani. Apja, ki vasuti fűtő, nem volt otthon, anyja pedig elment a műhelybe megtudni, hogy miért küldték haza a fiut. Ott azt mondták neki, hogy még feléje sem nézett a fiu a műhelynek. Mikor délután az apa hazajött, **Guba Ferenczet** a padláson találta meg, hol egy gerendára akasztotta fel magát. Jelentést tettek az esetről a rendőrséghez, honnan **Rimanóczy Zsigmond** segédtséget ment ki **Ottvós Dániel** dr. kerületi orvossal a szüleinek szél-utcza 4. szám alatti lakására, hol az orvos már a fiu halálát konstataulta. Tettének okát nem tudják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. jótékony egylet részéről kibocsátott felhívás következtében adományozni sziveskedtek: **Spacht Hugó**, Bécs, **Lilienberg Sándor** és neje, **Vajda Lajos**, Éles **Armin** 20—20 kor., **Basch Simon** dr., **Mittler Izidor**, **Grimm A. József**, **Mayer David**, **Schwarz Simon**, **Lészai Sándor**, **Tenner Ignác**, **Goldschmidt Mihály**, **Ottenberg Tivadar**, **Mittler Zsigmond**, **Weisz Mór** fiai, dr. **Kell Lipót** 10—10 kor., **Leichter Lipót** 8 kor., **Preisach V.**, **Rozenblüh H.** és tsa, **Neuman M.**, **Stern M. A.**, **Lengyel Manó**, **Reusz Mór**, **Singer Gyula**, **Schreyer Nanetta**, **Reisinger Zsigmond** 6—6 kor., **Kell Manó**, **Steinitzer József**, **Ring Zsigmond** és fia 4—4 kor., összesen 284 kor. Előbbi kimutatás szerint 16 fél öl fa és 346 kor. Főösszeg 16 fél fa

és 630 kor. B nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki, **Lusztig Adolf** elnök.

— **Ujévi ajándékot, olesót és alkalmassat**, **Nádler Lajos** divat üzletében lehet beszerezni, hol erre a célra külön osztály van berendezve, ugyanott nagy raktár van minden színű báli kelmékben 1 mtr már 28 krtól. Érdemes, hogy a n. é. közönség egy a férfi fehérmű, szőnyeg, valamint az ujévi ajándék-osztályt megtekintse.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papírkereskedő urat (**Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.**) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az **Aradi Közlöny** kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Minden poklokön keresztül.

— Menekülés Szibériából. —

Arad, december 27.

Néhány nap előtt hirt adtak a lapok **Kadzielszky** Szaniszló podwoloczkiskájai (Galiczia) szállodás csodálatos meneküléséről a szibéria ölbányákból. **Kadzielszkyt** tudvalevőleg kicselelték Oroszországba s ott mint osztrák kémefogták. Két és egy negyedévig vándorolt börtönről börtönre, azután Szibériába tölnczolták. Tizenhárom évi kényszermunkára s örökös Szibériába való száműzetésre ítéltek. Ez 1894-ben történt. Az idén végre sikerült megmenekülnie, visszaérkezett hazájába. **Kadzielszky** jelenleg Bécsben időzik és sok érdekes dolgot tud elmondani életének megpróbáltatásokkal teljes korszakából. Egy bécsi hírlapíró így írja le a vele folytatott beszélgetését:

Karácsony estéjét vele töltöttem. A 61 éves férfit nem törte meg a rabság és a kényszermunka. Erőteljes még úgy testileg mint szellemileg. Elmondta, hogy az idő, melyet mint vizsgálati fogoly Kiewben töltött, sokkal keservebb volt reánézve, mint a szibériai élet.

Elítéltetése után 1895-ben több fogolyival egyetemben erős őrizet alatt indult meg Moszkvából Szibéria felé. **Krawtschenko**, a moszkvai börtönigazgató beszédet intézett az elítéltekhez, melyben kijelentette, hogy minden a törvény által megengedett kedvezményt megad nekik, csak kettőt nem: a hét-nyolcz fontos láncot nem veheti le a lábukról s a kezükről, s minden héten le kell borotválni fejük jobb oldalán a haját. Ez az ismertető jele a száműzötteknek. Egyébként emberiesen bántak velük. A moszkvai nép nagyon barátságosan viselkedett a politikai elítéltekkel szemben. Naponta adományok jöttek a közönség köréből. Egy gazdag kereskedő asszony, **Jermakoffné** minden egyes transzport előtt megjelenik a börtönben s fejenként egy rubert ajándékoz az elítélteknek. Évenként több mint százezer rubel készpénz vándorol így Szibéria felé.

Hajón indultak lefelé a Volgán, azután a Kámán egész Permig. Innen vasuton mentek Tjumenig.

Azután gyalog folytatták az utat. Junius 14-én indultak el Tjumenből és december 3-án irtóztató hidegben érkeztek meg rendeltetési helyükre, Akatujba, mely az orosz-mandzsurai határon fekszik.

Itt vannak a czár ezüsbányái. De az ölbányákban való munka valóságos üdülés a gyalogutazáshoz képest. Vasár- és ünnepnapok kivételével 3—4 órán keresztül dolgoztak a bányá mélységeiben **Kadzielszky** néhány hónap mulva beteg lett s ezért elvonták a bányamunkától s a konyha felügyelője lett. Majd üvegesmesterséget folytatott. A körülményekhez képest elég jól folyt a dolga. 1899-ben még jobbra fordult a sorsa. Akkor lépett ugyanis II. **Miklós** czár a trónra, aki ezen alkalomból részint megkegyelmezett a politikai száműzötteknek, részint enyhítette büntetésüket. **Kadzielszkyt** is felmentette a kényszermunka alól s büntetését

kényszerre építésre változtatta. Ami annyit jelent, hogy szabadon járhat-kelhet és foglalkozhat egy bizonyos hatósági kerületen belül s havonta jelentkeznie kell a rendőrségnél. Kadzielszkyt elvitték Transbajkalia fővárosába, Tschitába, melyet tartózkodási helyéül kijelöltek. Talán meg is kegyelmeztek volna neki, ha a csárhoz folyamodik, de a kérvényt oly megalázó formában kívánták vele kiállíttatni, hogy Kadzielszky inkább nem folyamodott. Igebitából Wierchme-Udniszka küldték s ott élt néhány hónapon keresztül.

Mihelyt Kadzielszky szabadon tehetett és mozoghatott, nyomban hozzáfogott a szökés előkészítéséhez. Egy egész évet vettek igénybe ezek az előkészületek. Mindenekelőtt megeresztette a szakállát, úgy, hogy mindenki, aki ott ismerte, csak azzal a nagy, ősz szakállával tudta elképzelni. A szökés másik eszköze egy Bécsből hozatott tökéletes paróka volt, melyet nagynehezen becsempésztek számára. Bécsi árucikk egyébként ott nem nagy ritkaság, Szibéria belseje el van árasztva osztrák gyártmányokkal. A parókán kívül egy egész színészi felszerelést szerzett be magának Kadzielszky.

1900. október 17-én kiment a város határára s egy órai keserves kintlódás után egy késsel leborotválta a szakállát, fölvette a parókát, befestette az arcát, aztán egyenesen a vasuti állomásra sietett. Jegyet váltott Myosváig. Számos ismerőse, köztük a vasuti kalauz volt a vonaton, de mindnyájan egy más kormányzóságból való orosz hivatalnoknak nézték s tisztelettel emeltek előtte kalapot. Szerencsésen elérte Myosvát. Itt átszállt az Angora állami gőzösre, mely a Balkán-tón közvetíti a forgalmat. Irkutsban szállt ki s tizenhat napi vasuti utazás után elérte Oroszország határát. Utközben kisiklott a vonat s három ember halálra sebesült. Ő is megsérült, de jobbnak látta hallgatni a bajaron, mert a határőrség figyelmessé lesznek rá s az iratait kéri.

Most következett a szökés legnehezebb fejezete: át kellett jutnia az orosz határon anélkül, hogy a határőrök észrevennék. Hét napig bolyongott kint a pusztaságon, míg végre egy sötét éjjelen sikerült keresztüllopnia a határon. Ebben három orosz hivatalnok is segédkezett neki s ezért Kadzielszky nem akarja elárulni a helyet, ahol a szibériai határt elhagyta, mert veszélybe döntené az illetőket. Az orosz határszélről aztán Nisni-Nowgorodon és Szentpéterváron keresztül feltartóztatás nélkül utazott Lembergbe.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedők köre holnap, pénteken este 1/9 órakor választmányi ülést tart, a melyre a tagokat ez uton hívja meg *Tedeschi* Viktor elnök.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék utolsó ülése. Ma tartotta Arad város iskolaszéke utolsó ülését a folyó évben. A tárgysorozaton néhány érdektelen tárgy szerepelt, melyeket *Millig* József iskola-felügyelő referálása alapján hamarosan letárgyaltak. Az ülés befejeztével *Salacz* Gyula polgármester, az iskolaszék elnöke megköszönte a tagoknak buzgalmát és fáradozását, amit Arad város tanügye érdekében, mint az iskolaszék tagjai, továbbá a tantestület, az iskola-felügyelő és az iskolaszéki jegyző végeztek. Visszatekintett az utolsó harmincz év tanügyének fejlődésére és konstataálta, hogy Arad tanügye ezen idő alatt óriási haladást tett. Kérte a tagokat, hogy ügyszeretetüket a jövőben is tartsák meg, kitartást, szerencsét kívánt a mun-

kához. A tagok nevében *Simay* István szólott, megköszönte a polgármesternek munkálkodását, ki annyira előmozdította Arad tanügyét, hogy míg azelőtt alig hat-hét osztályhan tanítottak, addig ma 60—70 osztályunk van s a főváros vesz példát magának városunk tanügyi viszonyairól. A polgármester megköszönte a dicséretet, melynek tekintélyes része — ha már erről van szó — Arad közönségét, polgárságát illeti, amely mindig szívesen áldozott a tanügy céljaira. Indítványozza, hogy az iskolaszék átiratilag mondjon köszönetet a város törvényhatóságának ezekért. Az indítványt természetesen egyhangulag elfogadták. Az ülésen elintézték két tandíj leirási kérelmet és elfogadták a jövő évi iskolai szünnapok tervezetét. Ez utóbbi tárgynál egy kis derűtséget keltett az, hogy *hét nappal* több a szünnap, mint a szorgalmi nap. A lányok ellenben egy nappal többet járnak iskolába, mint a menyit pihennek. Az iskolaszéki tagok között ma osztották ki az iskolafelügyelő által közzétett évi jelentést, mely az iskolaszéknek ez évi működéséről és a hatósága alatt álló összes községi, polgári, elemi fiu és leányiskolák tanügyi állapotáról szól.

(—) **Gépezetők tanfolyama.** Az aradi m. kir. szakiskolával kapcsolatos lokomobil és cséplőgép kezelők tanfolyamára a beiratások f. hó 30-án délelőtt 9—12-ig tartanak meg. A tanfolyamra beiratkozni szándékozók kazánfűtői bizonyítványukat felmutatni kötelesek. A 10 k. tandíj a beiratáskor egyszerre fizetendő. *Az igazgatóság.*

SPORT.

+ **Az arad-hegyvidéki turista-egyesület választmánya holnap, pénteken f. hó 28-án este 6 órakor a Vass-szálloda nagy éttermében ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. *Tárgysorozat:* 1. Főtitkár és pénztáros havi jelentése. 2. Új tagok felvétele. 3. A legközelebbi turista-estély idejének megállapítása. 4. Indítványok. Az A. H. T. E. elnöksége.**

NAPIREND.

December 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Apró szentek. — **Protestáns naptár:** Apró szentek. — **Görög-keleti naptár (december 15.):** Antia — A nap kél 7 óra 34 perczkor, nyugszik 5 óra 58 perczkor. — A hold kél 10 óra 51 perczkor, nyugszik 11 óra 52 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 768.2 milliméter, délután 2 órakor 765.1 milliméter. — **Hőmérsék** reggel 7 órakor 0° — 1.4° , délután 2 órakor 0° + 1.3° . — **Szél iránya és ereje** reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DN. 3. — **Felhőzet** reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor felderült. — **Csapadék** az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Északon csapadék, fagypony körül hőmérséklet.

Szabadságharozai emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

December 29. Jegyzőválasztás Megyese gyházán. — **Rosenthal** zongoraművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Január 25. Gyógyerésztársaság Buttyinban.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 27.

Déлитőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkdv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaművek változatlanok. Malmok tartózkodóak. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. Áprilisra	7.51—7.52
Buza októberre	7.66—7.67
Rozs 1901. Áprilisra	7.29—7.30
Zab 1901. Áprilisra	5.80—5.81
Tengeri 1901. májusra	4.93—4.94
Repce augusztus—szeptemberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. Áprilisra	7.47—7.48
Buza októberre	7.68—7.69

Rozs 1901. Áprilisra	7.26—7.27
Zab 1901. Áprilisra	5.82—5.83
Tengeri 1901. májusra	4.91—4.92
Repce augusztus—szeptemberre	—

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	671.75
Magyar hitelrészvény	680.—
Leszámitolóbank részvény	424.—
Rima-Murányi vasmű részvény	485.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	689.50
Közúti vasut	591.—
Városi villamos vasut részvény	295.50

— Erdélyi termésű, styriai arankamentes és ölmozott *Vörös heremag* elsőrendű minőségekben és tetszés szerinti mennyiségekben jutányos áron kapható: *Goldschmidt* Mihály czégnél, Aradon.

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regeny. —

Írta: *Sudermann Hermann.*

Fordította: *Hellerné-Oláh Margit.* [9]

(Folytatás.)

IV.

Egy idő óta *Meyhöfer* ur nagy tervekkel foglalkozott. Felfedezte, hogy a turfa ingovány, mely birtokát széles körben övezte, biztos jövedelmi forrást képez. Már kétszer, háromszor, ha körmére égett a baj, végső segítségül turfát ásatott s mindig vagy öt szekérrel küldött be a városba. Persze titokban, egész titokban; mert sokkal büszkébb volt, hogyszem közönséges turfás parasztnak tartassék. Emberei olyankor rendszeren 20—25 márka készpénzt hoztak haza s beszéltek, hogy még sokkal több elkelt volna, mert az erős fekete turfa nagyon keresett volt a vásáron. De *Mayhöfert* nem lehetett rávenni, hogy így hasznosítsa az ingoványt.

— Sohasem törődöm én csekélységekkel. — mondá — inkább tönkre megyek nagy vállalatban, mintsem csekély haszonért fáradjak. — És ilyenkor hősnek érzé magát.

De az ingovány nem hagyta nyugodni. Szeptember havában volt, kizárólag kedvező aratás után, mikor *Lőb Lewy*, minden eladósodott birtokosnak jó barátja hetenkint kétszer-háromszor megjelent a haznál, fontos beszédje lévén a gazdával. *Elzabeth* asszony reszketett a félelemtől, mikor a kapuban megjelent a zsidó, piszkos kaftájában, s az ablakból aggódó figyelemmel leste a beszélgetők minden mozdulátát.

Ha férjét gondterhes arczczal látta, jég hideg borzongást érzett és csak, ha ismét mosolygott, sóhajtott fel megkönyebbülten.

Nem sejtett semmi jót, de nem merte férjét az üzlet felől kikérdezni, melyet évvel a vérszopóval kötött.

De nemsokára tisztába jött szegény. Pali egy délután látta, midőn a város felől egy különös fogat döcögött be hozzájuk, messziről egy óriási, fekete, kerekeken álló mosókatlanak látszott. Valami kéményfele emelkedett ki belőle, jobbra-balra hajolva, mint egy udvariasan köszönő ember, a mint a kerekek az egyenetlen földön döcögtek. Egy ideig bámulta e csodát, aztán berohant anyjához, kit ruhájánál fogva huzott ki a kapuba.

Ez, kezét szemé elé tartva, kinézett az utra.

— Hiszen ez egy lokomobil — mondá aztán. Pali most ép annyit tudott, mint azelőtt.

— Lokomobil? — mi ez? — kérdé.

— Egy gőzgép, mely bárhova szállítható és melyet a nagybirtokosok használnak, cséplőgépeik hajtására; boronálni és szántani is lehet vele, mert erősebb tiz lónál.

— Ha oly erős, hát akkor miért huzatja magát lovak által? — kérdé Pali.

— Mert magától sehova se mozdulhat — holt a felelet.

Pali ezt nem érté. — Mindenesetre — gondolá magában — nagy szerencse lehet az ily furcsa nevű izét birhatni — s ha mi egyszer gazdagok leszünk —

E perczen apja izgatottan rohant ki a házból, egyik lábán papucs, a másikon pedig csizma volt, a nyakkendője pedig hátul fitygett.

— Jönnek, jönnek! — kiáltá kezét össze-csapva, aztán átkarolta feleségét s mint egy bolond, tánczolt vele az orságoton.

Felesége kitágult, aggodó szemekkel meredt reá, mintegy kérdőleg: mily új bolondságot követtél el megint? — de férje nem akarta elbocsájtani és csak mikor az ikrek is kirohantak a kertből, rózsaszínű moso ruhácskákban, barna fűrtökkel, fordult ezekhez, karjára vette, vállán tánczoltatta és az árkon akarta átdobni őket s az anyja őt ez esztelen szándékában — csak nagy rimánkodásra bírta megakadályozni.

— Így ni — most örüljete — ti csöcselők! — kiáltá — tánczolatok, daloljatok, most vége minden gondnak — jövő tavaszra vékával mérjük a pénzt!

Az anya gyanakvólag nézett reá, de nem szólt semmit.

A snörnyeteg közelebb és közelebb érkezett, Pali nem moczcant, csak bámult, bámult. Aztán anyjára nézett, és gondteljes arcát meglátva, valami szerencsétlenség sejtelve lepte meg, mintha a sátán jönne a házba, de aztán eszébe jutván, hogy beteljesült előbbi kívánsága, elhatározá, a fekete vendéget bizalommal fogadni.

Ezalatt a béresek és a cselédek összeszedték az istállóból és a konyhából. A pusztai birtok minden lakója a kerítéshez fordult és bámulta a közeledő csodát.

— Az Istenért, mondd csak, mit akarsz vele? — kérdé végre Elzabeth asszony férjét. Az szánakodva nézett rá, aztán felnevetve odaveté: Kocsikázni! — Elzabeth asszony nem kérdezősködött tovább. Férje az öreg béreshez fordulva, ennek magyarázta terveit; most a turfát nagyban fogja ásatni — mondá — egy vágó és egy préselő gépet is rendelt már és holnap reggel bele foghatnak a munkába. Aztán a faluba küldte hogy napszámokat felfogadni. Tíz egyelőre elég lesz, de reméli, hogy nemsokára huszra, sőt harminczra is lesz szükség.

Elzabeth asszony némán a fejét rázta és bement a házba, éppen mikor a lokomobil a ház elé ért. Pali nem győzte nézni és bámolni. A sírg: szögek és csavarok mögött egy széles tükös világot képzelt: a fűtőhely a rostélyllyal és alatta a hamufiókkal úgy nézett ki, mint egy égő kemence, melyben egykor a három bibliai testvér zengé Isten dicsőségét, s a kiégett kormos kémény fenyegetőleg meredt ég felé s óriási torka egy végtelen fekete örvénybe látszott vezetni!

Pali nem ügyelt a kis bricskára, mely a szörnyeteget követé s melyben a vörös kecskeszakállu Lőb Lévi ült, ravaszul vigyorogva; — nem ügyelt a kocsisok kurjantgatására, sem ujongo nővéreire, kik eszeveszetten ugráltak a kerekék körül. Dermedten állt a meglepetéstől, mintha felfogni nem bírná, mi történik körülte. Később a nagy szobába lépve, anyját a palag szögletébe kuporudva — sirva találta. Karját nyaka körül fonta, de ő szeliden eltolta magától, mondva:

— Nézz a kicsinyek után, nehogy a kerekék alá jussanak.

— De miért sírsz, mama?

— Majd meglátod, fiam, — mondá haját simogatva — Lőb Lévi keze működik ebben, — majd meglátod.

Palit bosszantá anyja. Mikor mindenki örül miért kell neki duzzogni ér sírni? De most az ő öröme is oda lelt és Lőb Lévit hosszú káftájában látván az udvaron keresztül menni, legszívesebben Kárót uszította volna a zsidó sóvány czombája.

Az ikrek magukon kívül voltak örömben. Egymást befogva nagy hűhóval nyargalták körül a kertet. Az egyik a lokomobil volt, a másik pedig ló, — de mindkettő inkább a lokomobil szeretett volna lenni, mert az apa fekete czilinderét tette fel — kémény gyanánt.

Mielőtt lefeküdtek volna, nevet is adtak a szörnyetegnek. Ugy vélték, hogy a kövér, hosszú nyaku murczos szolgálóhoz hasonlít, kit a múlt héten küldtek el piszkossága miatt és ő róla „fekete Zsuzsinak“-nak keresztelték el.

Ézt a nevet a lokomobil örökre megtartotta a Meyhöferék házában.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszi ról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnái este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	6.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.03	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 27. —

Fehér Kereszt szálloda. Pollák Imre gyáros Brassó. — Ross Márton utazó Bécs. — Ross Samu utazó Bécs. — Bolersman Mór kereskedő H.-M.-Vásárhely. — Mészáros Béla magánzó Budapest. — Belak Imre kereskedő Brassó. — Gross József kereskedő Bánhegyes. — Bálint Ferencz birtokos Déva. — Politzer Adolf utazó Budapest. — Hegyi József utazó Budapest. — Horváth Mihály utazó Budapest. — Pick József utazó Budapest. — Kálmán Jenő utazó Budapest. — Jurkovits Jenő utazó Budapest. — Konopy Kálmán birtokos Odvos. — Dorner Károly utazó Budapest. — Jahn Vilmos igazgató Borosbes. — Keszler Lajos kereskedő Temesvár. — Preisach Ignátz utazó Budapest. — Mokra Sama birtokos B.-Csaba. — Rabel Gyula kereskedő Temesvár. — Lenk Antal utazó Budapest. — Fehér József birtokos Seprős. — Fischer Gyula mérnök Bécs.

Központi Szálloda. Braun Ede malomigazgató Bécs. — Farkas Kálmán műszaki tanácsos Budapest. — Riedl Frigyes mérnök Budapest. — Langer Ignátz kereskedő Budapest. — Gretschi Odön hivatalnok Budapest. — Kalmár Dezső hivatalnok Budapest. — Boku Szevér könyvelő Lippp. — Hauslián Károly műszaki rajzoló Nagyvárad. — Steovits Antal ellenőr Nis. — Petrovits Mila mérnök Belgrad. — Nicora János ügyvéd Déva. — Almay Olivér birtokos Alesill.

Vass Szálloda. Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Oprea Nestor ügyvéd N.-Szt.-Miklós. Junger Henrik gazdász Nákófalva. — Junger József gazdász Nákófalva. — Schlaf Márta utazónő Bécs. — Jankó János magánzó Kecskemét. — Szirb Gerasim esperes Bélinez. — Schlésinger Mór utazó Bécs. — Klein Mór utazó Nagyvárad.

Nádor szálloda. Schindler Ede jzó Draucz. — Bojtor Görgy jzó Varsány. — Kornis Odön fakereskedő B.-Csaba. — Roth Gyula exporter Nagylak. — Frankl Ferencz tüzemester Temesvár. — Klein Mór utazó Temesvár. — Schöffér András földműves Szemlak. — Domszky István jegyző Borosjenő. — Sebastian Ferencz gépész Földeák. — Vukadinovits István tanító Battonya. — Löv Károly kereskedő Gyulafehérvár. — Kalmár M. utazó Budapest. — Márton János vasuti tisztv. Kisjenő. — Kohn Armin kereskedő Berzova. — Bodea Gyula gör. kel. jelkész Buttyin.

Városi színház.

Bérlet 86. sz. Páros

Pénteken, 1900. évi deczember hó 28-án

A bölcső.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Eugène Brieux. Fordította: Gábor Ignác.

S Z E M É L Y E K:

Laurence . . . Angyal Ilka.	Girtou . . . László Gy.
Marsannén . . . Bácsné.	Marsanne . . . Mezei Péter.
Apáczka . . . Mészáros M.	Chantrel . . . Palágyi L.
Louise . . . Erdélyi E.	Dr. Mossiab . . . Bács Károly.

Kezdete 7 órákor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen megilletődve a sors csapása által, mely a szeretett férj és felejtetlen jó apa, és rokon

MIRTL JÓZSEF

elhunyta által bennünket ért; szívünk mélyéből mondunk köszönetet az aradi II-ik ker. jót. fillér asztaltársaságnak, valamint mindazon ismerősöknek, jóbarátoknak, kik részvétnyilvánításukkal, a ravatalra helyezett koszorúkkal, és a végüztességnél személyes megjelenésükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Arad, 1900. deczember 27-én.

A gyászoló család.

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

A fűtési idény beálltával

ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű

szagtalan

fűtő-köszönet

50 kilós zsákokba csomagolva

== bérmentve házhoz szállítva ==

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Allandó raktáron tartunk elsőrendű

kovács-köszönet

és darabos

bükk-faszönet

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett

fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

A legszebb újévi ajándék:

A könyv.

„Mutasd meg könyvtárodát, és megmondom ki vagy!” 3366

Mindenféle ifjúsági iratok és könyvek a legolcsóbban beszerezhetők:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyvkereskedésében.

Aradvármegye alispánjától.

34286—1900. szám.

Pályázati hirdetmény.

A buttyini személy jogu gyógyszerész hasznélvezője nagykorúvá válván, az ekkép megüresedett jogositványra az 1876. évi XIV. t.-cz. 134. §-a, illetve a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium által 1888. évi június hó 4-én 22370. sz. alatt kiadott rendelet 13. §-a alapján pályázatot hirdetek.

Felhívom azon gyógyszerészeket, kik ezen jogositványért pályázni kívánnak, hogy az említett törvény 129. §-ában előírt minősítéseket igazoló gyógyszerésztudori vagy gyógyszerészmester oklevél, nem különben a gyógyszerházakról szóló szabályrendelet 1. §-ának 1., 2. és 3-ik pontja értelmében felszerelt kérvényüket 1901. évi január 25-ig hozzám terjesztsek be, — kijelentvén abban azt is, hogy a volt hasznélvezőtől a gyógyszerész készletét és felszerelését a becsárban átvenni hajlandó-e?

A határidőn túl beérkező, vagy a nem kellően felszerelt, ugyisintén a fenti kötelező nyilatkozatot nélkülöző folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Arad, 1900. decz. 24.

Dálnoki Nagy Lajos,
alispán.

Zálogcédulákat!!

arany, ezüst

ékszertárgyakat, gyémánt és brilliántokat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban megvesz, becsérél és

elad

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Ujévi ajándékok!!!
nagy választékban. 3311

Magyar királyi államvasutak.

170348/1900. ig. számhoz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zágrábi, műhely telepen létesítendő eszterga műhely építéséhez szükséges vasszerkezeti munkák szállítására és szerelésére.

A tervek és költségvetés a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek. Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. szám IV.-ik em. 17. ajtó szám) és Zágrában az üzletvezetőség pályafentartási osztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályánál (Teréz-körút 56. szám II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, le-

pecsételve és következő felirattal nyújtandók be.

„Ajánlat a zágrábi eszterga műhely vasszerkezeti munkáira.“
Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi december hó 27.-én déli 12 óráig 1500 korona azaz Egezerötszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak ideje-korán beérkező irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapesten 1900. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem dijazunk.)

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

52965. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Pozsony állomáson f. é. Deczember 17-én

Eszék	28-án
Kolozsvár	28-án
Kassa	28-án
Piume	28-án
Ujvidék	28-án

Budapest, 1900. november hóban.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Aradi polgári takarékpénztár felszámolás alatt végrehajthatónak Mány Mojszáné végrehajtást szenvedő elleni 320 kor. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradvárosban fekvő a 2319. sz. tjkvben A + sorsz. alatt felvett Miklós-u. 22. számú ház és telekből álló ingatlanságra az árverést 3027 koronában, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi decz. hó 31-ik napján d. e. 10 órakor, aradi tszéki pal. 48. sz. szobában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 327 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1900. évi aug. hó 4. napján.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

3396 kir. tszéki bíró.

807—1900. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 3 pár lószerszám és 2 pár gyeplő szij szállítása iránt folyó év december hó 31-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1 pár lószerszámra 63 kor., 1 pár gyeplőszijra 12 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárán szóbeli árlejtést megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi december hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

VÁROSI ÉS VIDÉKI TELEFON SZÁM 369.

HOLTZER JÓZSEF

uri szabó, Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

Legnagyobb választék

bel- és külföldi szövetekben
valamint szörme-árúknban.

Városi és utazó bundák megrendelés szerint.

Magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben.

Frack, salon és smoking öltönyök.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Dipatos szabászat, kitűnő munka.

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltőkben. — Hawelok, ulster gummi köpenyeg, turista-, sport- és vadászruhák, liberiák minden kivitelben. Feltűnő olcsó árak! 3374

Uj üzlet!

Fillér-Bazár

Szabadság-tér 5-6. sz.

Nagy Újévi Kiállítás!!!

Szabad bemenet. 10 óráig nyitva.

Az eladás 5 szakaszból áll.

I. szakasz, egy darab ára	16 fill.
II. szakasz, egy darab ára	36 fill.
III. szakasz, egy darab ára	50 fill.
IV. szakasz, egy darab ára	1.— Kor.
V. Különféle szabott árak.	

Spiegl József.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Telefon 219. szám.

Ditmár R.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN

Ajánlja

saját gyáraiban készült érczemei, lámpa, és villamos világítási cikkeit.

Legujabb és föltünést keltők

az öntöttvas villamos

villamos és légszeszcsillárok.

Rendkívül izléses kiállításuk mellett tartósak, czélszerűek és rendkívül olcsók.

← Eredeti gyári árak! →

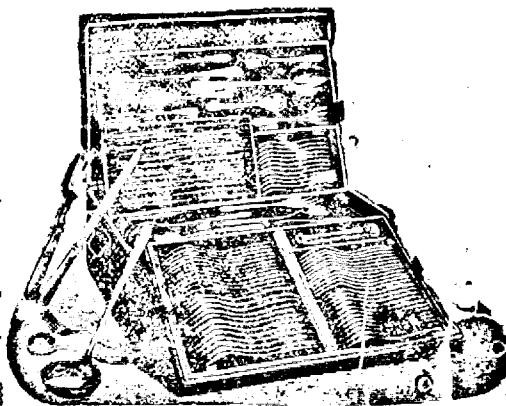
Legjobb védekezés a fagy ellen a Ditmár-féle

„Calorifére“ petroleum kályha.

Megtekinthetők alantli czég üzletében.

Főraktárunk: **Gebhart J. és fia** czégnél,

ARADON, Andrassy-tér 16. szám.

Telefon 219. szám.

Újévi ajándékok!!!

Valódi ezüst helyettesítésére a legjobbak

a **Christofle ezüst evőeszközök**, alpaccára ezüstölve. A legjobb és legezészerűbb minden hasonló minőségek között. Eredeti gyári áron.

Berndorfi alpacca evőeszközök és egyéb cikkek gyári raktára. A legkitűnőbb evőeszköz.

Westfali nikkel főzőedények. Legujabban valódi vör-széz külső és tiszta nikkel (nem nikkelizált) belső részszel. A legezészerűbb és legszebb főzőedény.

Legfinomabb üveg diszmű tárgyak.

Nagy választék legfinomabb porcellán tárgyokban. Legujabb izlésű vázák, alakok, jardiniérek, kávé, tea és mocca készletek

Tea és virágasztalkák, vasból, fából, majolika betéttel, bambusz-nádból.

Legujabb divatu alpacca ezüst diszművek, tükrök toilette asztalra, czukortartók, gyümölcs állványok és számtalan egyéb disz és használati tárgyak.

Tükör árak és egyéb számtalan újabb divatu cikkek-ből nagy raktár.

Gebhart J. és fia Aradon

Andrassy-tér 16.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!